

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้
ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

เมษายน 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

เมษายน 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

THE ROLE OF THE ADMINISTRATORS IN SCHOOLS FOR PROMOTING LEARNING
MANAGEMENT IN THE DIGITAL ERA UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA PHRAE

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree in
Degree in Educational Administration

April 2022

Copyright 2022 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

ของ วรธรรมล ปัญญาทิพย์

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อนุชา กอนพวง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันติ บุรณะชาติ)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัชระ จตุพร)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. รักษิต สุทธิพงษ์)

เรื่อง:	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	วรชมล ปัญญาทิพย์, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2564
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันติ บุรณะชาติ
คำสำคัญ:	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้, การจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ปีการศึกษา 2564 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane ที่คำนวณจากระดับความคลาดเคลื่อนที่ .05 และการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 258 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีคิดของลิเคอร์ท (Likert's Scale) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.986 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐานการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance: ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างใช้วิธีทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe') ผลการวิจัย พบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามขนาดประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Title: THE ROLE OF THE ADMINISTRATORS IN SCHOOLS FOR PROMOTING LEARNING MANAGEMENT IN THE DIGITAL ERA UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA PHRAE

Author: Wudsamon Panyatip, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2021

Advisor: Assistant Professor Dr. Santi Buranachart

Keywords: The Role of the administrators, The promoting learning management in the digital era

ABSTRACT

This study aimed to examine and compare teachers' opinions towards the role of the administrators in schools for promoting learning management in the digital era under the Secondary Educational Service Area Phrae. The data were gathered from teachers' opinions which were classified by school sizes and work experiences. is based on the opinion and feedback from teachers in the school which is classified by the size of schools and working of experiences. The samples were group was 258 teachers under the Secondary Educational Service Area Phrae. SStratified rRandom sSampling design was used to draw the samples calculated by using Taro Yamane's formula calculated from at .05 tolerance level. by using the size of the educational institution as the class to randomly. The instrument for this study was used a 5-Point Likert scale questionnaire with 1-5 level of Likert's Scale with the reliability of 0.086. For analyzing the dataThe data were analyzed by using , the research chose statistical analysis of Variance: One-way ANOVA and Scheffe's method for pair difference testchecking the differences of pair with Scheffe' s method. The results had revealed that 1). tThe rRole of the administrators in schools for promoting learning management in the digital era under the Secondary Educational Service Area Phrae based on the opinion and feedback from teachers was significantly high. 2) The comparison of teachers' opinions towards the role of The result of comparing the Role of the administrators in basic education schools for promoting learning management in the digital era under the Secondary Educational Service Area Phrae across the school sizes based on the opinion and feedback from teachers classified by size of school had shown a statistical significance at .05 level in terms of policy formulation of learning management and learning management educational support. 3) The comparison of teachers' opinions towards the role of The result of comparing the Role of the administrators in basic education schools for promoting learning management in the digital era under the Secondary Educational Service Area Phrae across their work experiences showed the statistical significance at .05 level in terms of educational policies, teachers' promotion and professional development, and learning management monitoring and evaluation.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่” สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันติ บุรณะชาติ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ จนวิจัยฉบับนี้สมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีรายชื่อ ดังนี้ 1) นายเลิศชาย รัตนะ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพิริยาลัยจังหวัดแพร่ 2) นางฉัตรชนก ตันมา ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ 3) ดร.วรวรรณกร พรประเสริฐ อาจารย์ประจำวิทยาลัยการศึกษา สาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา อนุเคราะห์ในการตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ขอขอบพระคุณ คณะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ คุณแม่ชฎารัตน์ ปัญญาทิพย์ กัลยาณมิตรทุก ๆ ท่าน โดยเฉพาะ พี่อภิชัย ใจจิตร และพี่อาจารย์ ศรีคำสุข รวมถึงเพื่อนร่วมงาน เพื่อนนิสิตสาขาการบริหาร การศึกษาที่ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้กันตลอดมาจนทำให้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงมีมาจากวิจัยฉบับนี้ ขอโน้มเป็นเครื่องบูชาพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ววรรษมล ปัญญาทิพย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมุติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา	9
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	13
การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
กรอบแนวคิดในการวิจัย	47
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	48

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล	52
การวิเคราะห์ข้อมูล	52
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการ เรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่	55
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ ในการทำงาน	62
บทที่ 5 บทสรุป	74
สรุปผลการวิจัย.....	74
อภิปรายผลการวิจัย	76
ข้อเสนอแนะ.....	83
บรรณานุกรม	84
ภาคผนวก.....	88
ประวัติผู้วิจัย.....	106

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล	34
ตาราง 2 แสดงข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา	49
ตาราง 3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	55
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ โดยภาพรวม	56
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการกำหนดนโยบาย การจัดการเรียนรู้	57
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู	58
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการสนับสนุนการจัด การเรียนรู้	60
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้	61
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาแพร่ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา	63

ตาราง 10 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาแพร่ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา65

ตาราง 11 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ของ
บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่โดยภาพรวมจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา (n
= 258)66

ตาราง 12 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ของ
บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ในด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้
จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา (n = 258).....66

ตาราง 13 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ของ
บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ในด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ จำแนก
ตามขนาดของสถานศึกษา (n = 258).....67

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาแพร่ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน.....68

ตาราง 15 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาแพร่ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน..... 70

ตาราง 16 แสดงการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ของบทบาท
ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ โดยภาพรวม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน (n =
258)71

ตาราง 17 แสดงการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ของบทบาท
ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ จำแนกตาม
 ประสิทธิภาพในการทำงาน (n = 258).....71

ตาราง 18 แสดงการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ของบทบาท
 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู จำแนกตามประสิทธิภาพใน
 การทำงาน (n = 258) 72

ตาราง 19 แสดงการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ของบทบาท
 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ด้านการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้
 จำแนกตามประสิทธิภาพในการทำงาน (n = 258)..... 73

ตาราง 20 ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องแบบสอบถามบทบาทของผู้บริหาร
 สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษามัธยมศึกษาแพร่95

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	47

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยุคดิจิทัล เป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเป็นไปอย่างก้าวกระโดด มีการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศได้ทุกที่ทุกเวลาอย่างไร้พรมแดน มีการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพขึ้น มีวิถีความเป็นอยู่ที่สะดวกและหลากหลาย สามารถทำกิจกรรมในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ได้มากกว่ายุคที่ผ่านมา (สงบ อินทรมณี, 2562) ความก้าวหน้าในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารดังกล่าว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาอย่างมาก โดยเฉพาะเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ มีการนำมาใช้ในการจัดการศึกษา โดยช่วยพัฒนาการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้รูปแบบการจัดการศึกษาเปลี่ยนแปลงไป จากการสอนที่เน้นการถ่ายทอดจากครูผู้สอนสู่ผู้เรียน เปลี่ยนแปลงเป็นการค้นคว้าด้วยตนเองมากขึ้น การเรียนรู้ของผู้เรียนจะไม่จำกัดอยู่เฉพาะในห้องเรียน การเรียนการสอนแบบดั้งเดิมจะลดน้อยลง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนจะเปลี่ยนแปลงไปเกิดกระบวนการเรียนรู้แบบใหม่ จึงจำเป็นต้องปรับปรุงโครงสร้างระบบ พัฒนาองค์ความรู้ใหม่ จากองค์ความรู้เดิมให้อยู่รอดในสถานการณ์ดังกล่าว และในการจัดการศึกษาในสถานศึกษานั้น ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและมีอิทธิพลสูงสุด ที่จะต้องมีการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้บริหารจึงต้องมีความรู้ความสามารถ ทักษะ และต้องทำความเข้าใจเตรียมพร้อมสำหรับการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีความสามารถ มีศักยภาพเต็มสมบูรณ์ และพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก (บรรจง ลาวะสี, 2560)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่ได้บัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนของประเทศได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยให้ดีขึ้น คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรม มีภูมิคุ้มกันต่อ

การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศในอนาคต มุ่งองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม สนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน คนไทยได้รับโอกาสการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และมีระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล โดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การบริหารสถานศึกษาให้มีระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพนั้น ปัจจัยที่มีความสำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทในการรับผิดชอบกิจการของสถานศึกษาในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาจัดทำหลักสูตร ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนให้มีการทำงานวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน พัฒนาครูและบุคลากรให้รู้และเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับชุมชนในการจัดการเรียนการสอน ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ (UNESCO, 2000, หน้า 66) ภายใต้การบริหารจัดการทั้งหมดนั้น ผู้บริหารจึงจะต้องเป็นผู้นำที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะการบริหารและประสบการณ์ มีความคิดริเริ่ม มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ปฏิบัติตนให้เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของผู้ร่วมงานและเป็นที่ยอมรับของสังคม (อนวัช สอนภักดี, 2557) ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงในโลกยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาการศึกษา จึงต้องพัฒนาบทบาทในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนทิศทางการศึกษา สามารถคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงของการศึกษา โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์, 2564, สื่อออนไลน์) ซึ่งปัจจัยสำคัญของผู้บริหารการศึกษาที่ดีในยุคดิจิทัล คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะต้องวางตัวเองเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต เรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเปิดกว้างต่อการเรียนรู้ ควรเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดเพื่ออนาคต และการเรียนรู้ที่เป็นนวัตกรรมใหม่ ผู้บริหารการศึกษาต้องมีความคิดเชิงกลยุทธ์แบบอนาคตและรู้จักพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดี นอกจากนั้น สุกัญญา แซ่มซ้อย ได้กล่าวว่าบทบาทสำคัญของผู้บริหารในยุคดิจิทัล ต้องสนับสนุนให้ครูมีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลและสร้างความรู้ในการเรียนรู้ให้กับครู เพื่อปรับปรุงจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้เกิดความชำนาญ รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้จุดประกายความคิดใหม่ ๆ กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดด และผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ไม่เพียงแต่ต้องการให้ครูและบุคลากรเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมทางการศึกษาเท่านั้น ซึ่งก็คือการทำให้เกิดการยอมรับเทคโนโลยี นวัตกรรมหรือการเปลี่ยนแปลงในระดับบุคคล

แต่ยังต้องสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการนำเทคโนโลยีไปบูรณาการในการจัดการเรียนรู้อย่างเชี่ยวชาญ (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2562)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายในการกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษา ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563–2565) ภายใต้วิสัยทัศน์ (Vision) ว่า “ขับเคลื่อนการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล สู้สังคมที่ยั่งยืน” โดยมีพันธกิจ (Mission) ดังนี้ 1) ส่งเสริมการศึกษาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนให้มีคุณภาพสู่มาตรฐานสากล 2) พัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน 3) สร้างโอกาสในการเข้าถึงการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา 4) พัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพ 5) พัฒนาระบบบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) สู่ Thailand 4.0 นอกจากนี้ยังมีการกำหนดเป้าประสงค์ (Goals) ให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ มีทักษะในการจัดการเรียนรู้สร้างสรรค์นวัตกรรมและมีทักษะในการใช้เทคโนโลยี (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่, 2564) ซึ่งจะเห็นได้ว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาครูและผู้เรียนให้มีทักษะ มีความรู้ความสามารถ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการศึกษา พร้อมทั้งส่งเสริมครูพัฒนาทั้งในด้านการทำงาน และการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งผ่านไปยังผู้เรียนให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้การดำเนินชีวิตในยุคดิจิทัลได้อย่างเต็มตามศักยภาพ ดังนั้น ผู้บริหารในฐานะที่เป็นผู้ขับเคลื่อนทิศทางการศึกษาในสถานศึกษาให้ครูและบุคลากรได้พัฒนาตนเอง พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล ผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์กว้างไกลสามารถเลือกวิธีการบริหารได้อย่างเหมาะสม ถ้าหากผู้บริหารไม่เอาจริง ไม่ตั้งใจบริหาร ไม่มีทักษะการบริหาร ทำงานไม่มีระบบ การบริหารจัดการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นก็คงจะประสบผลสำเร็จได้ยาก ผู้บริหารจึงต้องรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองใช้ความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยมีการกำหนดทิศทางการดำเนินงาน การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ก้าวทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ส่งเสริมพัฒนาครู ให้มีความรู้ มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ผ่านสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมให้กับผู้เรียนได้

จากที่กล่าวมาแล้วนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นที่จะต้องเข้ามามีบทบาทในการปรับเปลี่ยนหลักการบริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล เนื่องจากเป็นผู้กำหนด

ทิศทางการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ครูสามารถพัฒนานักเรียนให้เติบโตไปตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาและเป็นไปตามความคาดหวังของสังคมท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงและการขยายตัวของเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ เพื่อให้ได้ข้อมูลนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทการบริหารงานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลต่อไป

คำถามการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ จะอยู่ในระดับใด
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน จะแตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ตามความคิดเห็นของครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ตามความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตการศึกษาแบ่งเป็น 4 ส่วน คือขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตด้านประชากร ขอบเขตด้านตัวแปร และขอบเขตด้านพื้นที่

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้
2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู
3. ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้
4. ด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

ขอบเขตด้านประชากร

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาแพร่ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 728 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาแพร่ ปีการศึกษา 2564 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากสูตรของ Yamane (1967) (กษพรพรรณ สุทธิหิรัญพงศ์, 2562, หน้า 32) ที่คำนวณจากระดับความคลาดเคลื่อนที่ .05 และการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 258 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ดังนี้
 - 1.1 ขนาดของสถานศึกษา
 - 1.1.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก
 - 1.1.2 สถานศึกษาขนาดกลาง
 - 1.1.3 สถานศึกษาขนาดใหญ่
 - 1.1.4 สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน

1.2.1 ประสบการณ์ในการทำงาน 1–5 ปี

1.2.2 ประสบการณ์ในการทำงาน 6–10 ปี

1.2.3 ประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปี ขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล 4 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้

2.2 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู

2.3 ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้

2.4 ด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

ขอบเขตด้านพื้นที่

ขอบเขตด้านพื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาข้อมูลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังต่อไปนี้

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมกรรมการแสดงออกตามตำแหน่งหน้าที่ลัทธิและโครงสร้างของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีต่อการบริหารการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา การกำหนดทิศทางในการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา เช่น ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ นโยบาย การกำหนดมาตรฐานและเป้าประสงค์ตามระบบประกันคุณภาพ เป็นต้น การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ก้าวทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดทำแผนการปฏิบัติการ งานโครงการ ที่เน้นการนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการพัฒนา งาน การสร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศของสถานศึกษาให้มีการใช้ ICT อย่างแพร่หลาย รวมถึงการสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่เป็นนวัตกรรมทางเทคโนโลยีของโรงเรียนเพื่อนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาครู เพื่อการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเอง

ทางด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและทักษะคอมพิวเตอร์ ส่งเสริมให้ครูมีภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง ยอมรับสิ่งใหม่ ปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง โดยให้มีการนำเทคโนโลยี ไปบูรณาการในการจัดการเรียนรู้อย่างเชี่ยวชาญ จัดแหล่งเรียนรู้ให้ครูได้ศึกษาค้นคว้า อย่างเพียงพอต่อการดำเนินการสร้างมีเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนสนับสนุนให้เป็นสมาชิกของชมรม สมาคมหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

3. ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหาร สถานศึกษาในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล โดยการจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ ที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ประเมินสื่อ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และ จัดสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาเป็นแบบสมัยใหม่ มีการจัดแหล่งความรู้ด้วยข้อมูลจำนวนมาก เพื่อการค้นคว้าด้วยตนเอง มีระบบอินเทอร์เน็ต และการนำเทคโนโลยีมาเปลี่ยนแปลงหลักการ พื้นฐานในการเรียนการสอน และต้องจัดหาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย สนับสนุน สถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ทันสมัยอันจะเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน

4. ด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติ หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการจัดให้มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศและแบบฟอร์มที่ใช้ ในการวัดผล ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ตามแผนให้เป็นปัจจุบัน นำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการ ควบคุมประสิทธิภาพของการทำงานโดยเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่หลากหลายและทันสมัย รวมถึงมีการ บันที่กผลกการนิเทศ และการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับจุดเด่นของการสอนที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้ครูสามารถนำไปปฏิบัติกับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

การจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล หมายถึง การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ ปรับตัวและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขด้วยการจัดการเรียน เพื่อมุ่งพัฒนาทักษะที่จำเป็น ในทุกด้านทั้งการคิดวิเคราะห์ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการใช้ชีวิต ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การสร้างสรรค์นวัตกรรม การสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล (Digital Learning Platform) ที่เป็นการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนคุณลักษณะ และทักษะของผู้เรียนเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนรู้ควรมี การดำเนินการในลักษณะที่หลากหลายรูปแบบ รวมทั้งการจัดการเรียนรู้บูรณาการกับการทำงาน การพัฒนาทักษะครอบคลุมในหลายด้านที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนในยุค ดิจิทัล พัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ดิจิทัล (Digital Literary) ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) มาช่วยในการยกระดับคุณภาพชีวิตสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ปีการศึกษา 2564

ครู หมายถึง ข้าราชการครู ผู้ทำหน้าที่สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ มีหน้าที่หลักด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีต่าง ๆ

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล โดยผู้วิจัยคาดหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาบทบาทการบริหารงานด้านการจัดการเรียนรู้ของตนเองให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษานำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่” โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา
 - 1.2 ขอบข่ายของการบริหารการศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 2.1 ความหมายและความสำคัญของบทบาท
 - 2.2 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา
3. การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล
 - 3.1 แนวคิดและความหมายการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล
 - 3.2 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษา

การบริหารเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เพราะเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์กรที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายและเพื่อความอยู่รอดขององค์กรในที่นี่ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารไว้ดังนี้

ความหมายของการบริหารการศึกษา

คำว่า “การบริหาร” (Administration) ใช้ในความหมายกว้าง ๆ เช่น การบริหารราชการ อีกคำหนึ่งคือ “การจัดการ” (Management) ใช้แทนกันได้ คำว่า การบริหารมีนัยวิชาการทางการบริหารหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

Simon (1950) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า การบริหาร คือ กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างร่วมกัน

Barnard (1962) การบริหาร คือ การทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปที่ร่วมปฏิบัติการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

Sergiovanni and Burlingame (1992) การบริหาร คือ กระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และวิบูลย์ ไตรณะบุตร (2542) การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคมโดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสมเพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

สมศักดิ์ คงเที่ยง (2542) การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลาย ๆ อย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนด โดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบและให้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

พะยอม วงศ์สารศรี (2544) ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาว่า หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารใช้ศิลปะและกลยุทธ์ดำเนินการ เพื่อให้องค์การบรรลุเป้าหมาย สามารถดำรงตนอยู่ในองค์กรของสังคมได้อย่างมีความสุข

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2545) กล่าวว่า การบริหารการศึกษาเป็นการใช้อิทธิพล (Influencing) ต่อคนอีกกลุ่ม หนึ่งคือนักเรียนเพื่อให้มีความเจริญงอกงามบรรลุวัตถุประสงค์ได้กำหนด โดยการใช้กลุ่มคนกลุ่มที่สอง ได้แก่ ครู ในฐานะตัวแทน (Agent) ดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

วิโรจน์ สารรัตน์ (2546) กล่าวถึง การบริหารว่าเป็นกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์การโดยอาศัยหลักการในการบริหารอย่างน้อย 4 ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การนำและการควบคุม ซึ่งกระบวนการดังกล่าวมีผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบที่จะให้มีการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สรุปได้ว่า การบริหาร เป็นกระบวนการหรือกิจกรรมที่บุคคลหลายคนร่วมมือกัน ดำเนินการอย่างมีระบบ ระเบียบ กฎเกณฑ์ โดยใช้ทรัพยากรและเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ร่วมกันสามารถดำรงตนอยู่ในองค์กรของสังคมได้อย่างมีความสุข

ส่วนคำว่า “การบริหารการศึกษา” มีนักวิชาการทางการบริหารและหน่วยงานทางการศึกษา ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ และวิบูลย์ ไตรณะบุตร (2542) กล่าวถึง การบริหารการศึกษาไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้านนับแต่บุคลิกภาพความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคลและอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่โดยอาศัยปัจจัยสำคัญ การบริหารที่สำคัญมี 4 อย่างที่เรียกว่า 4Ms ได้แก่ 1) คน (Man) 2) เงิน (Money) 3) วัสดุสิ่งของ (Materials) 4) การจัดการ (Management) การบริหารการศึกษาจึงเป็นสาขาวิชาที่มีการจัดการอย่างเป็นระบบ ระเบียบ คือ มีหลักเกณฑ์ และทฤษฎีที่พึงเชื่อถือได้อันเกิดจากการค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์ เพื่อประโยชน์ในการบริหาร โดยลักษณะนี้การบริหารจึงเป็นศาสตร์ (Science) เป็นศาสตร์สังคม ซึ่งอยู่กลุ่มเดียวกับวิชาจิตวิทยาสังคมวิทยาและรัฐศาสตร์ แต่ถ้าพิจารณาการบริหารในลักษณะของการปฏิบัติที่ต้องอาศัย ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และทักษะของผู้บริหารแต่ละคนที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป็นการประยุกต์เอาความรู้ หลักการและทฤษฎี ปรับใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมการบริหารก็จะมีลักษณะเป็นศิลป์ (Arts)

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545) ได้ให้ความหมายของการศึกษาไว้ว่าการบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการ หรือกิจกรรมที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการอย่างมีระบบ ระเบียบ กฎเกณฑ์ โดยใช้ทรัพยากร และเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เป็นการประยุกต์เอาความรู้หลักการและทฤษฎีปรับใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ร่วมกัน พัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้านนับแต่บุคลิกภาพความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคม เกิดการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ขอบข่ายของการบริหารการศึกษา

ภารกิจหลักของสถานศึกษาในยุคที่ผ่านมา ได้แบ่งงานการบริหารการศึกษาออกเป็น 6 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ภารกิจหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำในการบริหารจัดการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขปรับปรุง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งมุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผลักดันให้ฝึกทักษะ มีกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญกับสถานการณ์ และสามารถนำความรู้มาประยุกต์ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารจัดการ โดยกำหนดขอบข่ายการบริหารงานไว้ 4 ด้าน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ คือ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศ การศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ทางด้านวิชาการให้แก่บุคคลในชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. การบริหารงบประมาณ คือ การจัดทำและเสนอของบประมาณ รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลของการดำเนินงาน การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

3. การบริหารงานบุคคล คือ การวางแผนอัตรากำลัง และกำหนดตำแหน่งการสรรหา และการบรรจุแต่งตั้ง การเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการวินัย และการรักษาวินัย การออกจากราชการ

4. การบริหารทั่วไป คือ การดำเนินงานธุรการ งานเลขานุการคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร งานเทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การส่งเสริมประสานงาน การจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบ แลตามอัธยาศัย การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่น ที่จัดการศึกษางานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ การจัดระบบควบคุมภายในหน่วยงาน งานบริการสาธารณะ และงานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น ๆ

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความหมายและความสำคัญของบทบาท

บทบาท (Role) เป็นเรื่องของพฤติกรรมและหน้าที่ความรับผิดชอบ (Function) เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นว่า เมื่อบุคคลดำรงตำแหน่งใดก็ควรแสดงพฤติกรรมให้เหมาะสมตรงกับหน้าที่ความรับผิดชอบนั้น มีนักการศึกษาได้ให้ความหมาย และความสำคัญของคำว่าบทบาทไว้ดังต่อไปนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546, หน้า 602) ให้ความหมายของคำว่าบทบาท (Role) ไว้ว่า การทำหน้าที่ที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทของพ่อแม่ บทบาทของครู เป็นต้น

อนวัช สอนภักดี (2557, หน้า 9) บทบาทเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นตามอำนาจหน้าที่ที่จะต้องทำตามตำแหน่งของตนเอง หรือตามหน้าที่ที่ตนเองได้รับมอบหมายจากสังคม หรือเป็นการกระทำที่จะต้องทำตามหน้าที่ของตนเองในกรอบของงานที่กำหนดตามตำแหน่งและบุคคลจะต้องกระทำเพื่อดำรงตำแหน่งนั้น ๆ

ธนิตา รัตนพันธ์ (2555, หน้า 10) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรม หรือการปฏิบัติของบุคคลตามอำนาจหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ ซึ่งการกระทำหรือการปฏิบัตินั้นจะขึ้นอยู่กับสภาพเป็นอยู่ของบุคคลและความคาดหวังของสังคม โดยบทบาทนั้นจะมีการกำหนดไว้อย่างชัดเจน หากสภาพของบุคคลเปลี่ยนไปบทบาทที่มีอยู่ก็จะเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ยิ่งบุคคลนั้นมีความสัมพันธ์กับสังคมมากเท่าใดบทบาทก็จะยิ่งเพิ่มขึ้นมากด้วย

บุญตา ไร่เลิศ (2550, หน้า 12) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง การปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพของตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งที่บุคคลได้รับ ต้องมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตามที่กำหนดไว้ตามบทบาทของตำแหน่งนั้น และคล้อยตามความมุ่งหวังของสังคม เช่น บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาก็หมายถึงพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ที่ปฏิบัติในสถานศึกษานั้น

สรุปได้ว่า บทบาท หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามสิทธิและหน้าที่ที่ได้รับจากสังคมหรือการกระทำที่ต้องทำตามตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันไป โดยบทบาทนั้น จะมีการกำหนดไว้อย่างชัดเจน และบุคคลต้องกระทำเพื่อดำรงตำแหน่งนั้น ๆ

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบการบริหารงาน ในฐานะหัวหน้าสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบปริมาณและคุณภาพของงานสูงมาก เป็นพิเศษและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย มีนักการศึกษาได้ให้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

อนวัช สอนภักดี (2557, หน้า 10) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความเป็นผู้นำที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะการบริหารและประสบการณ์ทันต่อเหตุการณ์ทั้งด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง มีความคิดริเริ่ม มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ปฏิบัติตนให้เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของผู้ร่วมงานและเป็นที่ยอมรับของสังคม เพื่อนำไปสู่การประสานความร่วมมือของบุคคลที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ซึ่งผู้บริหารจะต้องเป็นบุคลากรหลักในการบริหารจึงจะทำให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ

ณัฐธยาน์ โพธิชาธาร (2553, หน้า 12) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งสูงสุดในสถานศึกษา มีหน้าที่บริหารสถานศึกษาให้สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยอาศัยกระบวนการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายทุกสถาบัน และทุกองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในสถานศึกษา

จิรวัดณ์ พึ่งสุข (2553, หน้า 8) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา คือ บุคคลที่ทำหน้าที่การปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในสถานศึกษาของรัฐและเอกชน ที่มีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อนำพาบุคลากรในสถานศึกษาให้พร้อมที่จะดำเนินการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย

จรัล เลิศจามิกร (2554, หน้า 11) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่มีหน้าที่ในการกำหนดทิศทางในการทำงานวางแผน กำกับ ติดตาม และประเมินความสำเร็จของงานในสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ธงชัย สันติวงษ์ (2555, หน้า 3) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่โดยมีหลักเกณฑ์ที่มีหลักวิชาการมาประยุกต์กับความสามารถ และมีการใช้ยุทธศิลป์คู่กันไปกับยุทธศาสตร์ ทั้งนี้ภายใต้สภาพโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงรับไว ผู้บริหารจึงต้องเก่งกว่ายุคก่อน ๆ คือแทนที่จะทำแต่การจัดการองค์การภายในเป็นส่วนใหญ่ให้มีระบบ และดำเนินการไปได้ราบรื่นแล้วจะต้องสามารถเผชิญและเอาชนะวิกฤตต่าง ๆ ได้ด้วย

วิชัย แหวนเพชร (2553, หน้า 5) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีคุณลักษณะที่จำเป็นในการบริหารที่ถูกลมเพาะด้วยประสบการณ์ส่วนหนึ่ง และต้องได้รับการลับให้คมด้วย

การฝึกฝนและพัฒนาตนเอง เพื่อการเข้าสู่การเป็นนักบริหารการศึกษาที่แท้จริง มีความตระหนักรู้ในบริบทของการเป็นนักบริหารทั้งด้านความรู้ การศึกษา บุคลิกภาพ คุณธรรม และพัฒนาตนเองให้รู้เท่าทันเหตุการณ์อยู่เสมอ ดังที่มีคำกล่าวที่ว่า พัฒนาชาติให้พัฒนาที่คน พัฒนาคนให้พัฒนาที่การศึกษา พัฒนาการศึกษาให้พัฒนาที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูอาจารย์

ดังนั้น จึงสรุปบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่กล่าวมาข้างต้นได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ปฏิบัติหน้าที่โดยมีหลักเกณฑ์ มีหลักวิชาการมาประยุกต์ใช้กับความสามารถ รู้ในบริบทของการเป็นนักบริหารและพัฒนาตนเองให้รู้เท่าทันเหตุการณ์อยู่เสมอ โดยมุ่งดำเนินการจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย โดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

บทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการการเรียนรู้

คณะกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้, (ม.ป.ป., หน้า 110) เสนอเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนว่าควรมีบทบาทในการจัดการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

1. ปรับเปลี่ยนแนวคิดในการบริหาร โดยสนับสนุนและมีส่วนร่วมกับผู้เรียนและครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 2. กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนไว้ในธรรมนูญโรงเรียนที่มีแผนงานการปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
 3. นำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้กำหนดนโยบายของสถานศึกษา
 4. บริหารจัดการให้เอื้ออำนวยความสะดวกให้ครูผู้สอนมีเสรีในการคิด พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ ทำวิจัยในชั้นเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อครู การทำงานเป็นทีม
 5. พัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้
 6. จัดให้มีระบบนิเทศภายใน ช่วยเหลือครูในด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้
- อย่างต่อเนื่อง

กระทรวงศึกษาธิการ (2542, หน้า 30-35) ระบุถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ดังนี้

1. ผู้บริหารจะต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดในการบริหารจัดการ เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือ ผู้บริหารจำเป็นจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการปฏิรูปการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะและศักยภาพของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การกำกับติดตามและประเมินผล ซึ่งคุณสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษาจะทำให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผู้บริหารต้องสามารถบริหารจัดการเพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกให้ ครูผู้สอนมีเสรีในการคิดพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือ ในการบริหารจัดการเพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกให้ครูผู้สอนมีเสรีในการคิดพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารควรจัดให้มีการดำเนินการโดยการกำหนดค่านิยม หรือวัฒนธรรมการทำงาน ของสถานศึกษา จัดให้มีการประสานความร่วมมือสร้างเครือข่ายเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน การเรียนรู้ และเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ให้ได้มาตรฐานหลักสูตร และจัดให้มีการทำงานในรูป คณะกรรมการ

3. ผู้บริหารต้องพัฒนาสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

4. ผู้บริหารต้องนำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้กำหนดนโยบายของสถานศึกษา เพื่อเตรียมการสู่การพัฒนา กล่าวคือ การนำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้กำหนดนโยบายของสถานศึกษาได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องการจัดการระบบประเมินผลโดยกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบของครูผู้สอน ให้ประเมินตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยต้องประเมินให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ พฤติกรรม ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

เข้มทอง ศิริแสงเลิศ (2555, หน้า 51-52) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารในการบริหาร การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. บทบาทในการเป็นผู้จัดระบบการเรียนรู้ เช่น กำหนดนโยบาย เป้าหมาย และ วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. บทบาทในการสนับสนุนการจัดระบบการจัดการเรียนรู้ เช่น จัดให้มีการพัฒนา หลักสูตรการสอน พัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ให้มีความรู้ความสามารถและ เชี่ยวชาญในสาขาวิชาของตน สนับสนุนสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

3. บทบาทในการเป็นผู้อำนวยความสะดวก โดยจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ดำเนินไปได้อย่างราบรื่น เช่น จัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายใน สถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้และเอื้อต่อการเรียนรู้

4. บทบาทในการเป็นผู้นิเทศการจัดการเรียนการสอน โดยดำเนินการนิเทศ และ สร้างความตระหนักให้แก่ผู้สอน เพื่อปรับเปลี่ยนบทบาทผู้สอนให้มาเป็นผู้วางแผนการเรียนรู้

ผู้อำนวยการความสะดวกรในการเรียนรู้และผู้จัดการเรียนรู้ วางแผนการนิเทศร่วมกับผู้สอนจัดให้มีกิจกรรมนิเทศเพื่อพัฒนาผู้สอนตามความต้องการและความสมัครใจ

5. บทบาทในการเป็นผู้กำกับติดตามประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีต่าง ๆ

จिरภา เพียรเจริญ (2556, หน้า 9-10) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 ด้าน ดังนี้

1. การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครู กล่าวคือ ผู้บริหารมีบทบาทในการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครูโดยการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ ทิศทางในการจัดการศึกษา แผนการจัดการจัดการเรียนรู้ของครูต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและนำพาผู้เรียนไปสู่มาตรฐาน ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

2. การส่งเสริมการพัฒนาครู คือ การเสริมสร้างเพิ่มพูนความรู้และทักษะหรือความชำนาญในการจัดการเรียนรู้ อบรมให้มีความรู้ที่ทันสมัยเพื่อปรับเปลี่ยนด้านเทคนิควิธีการสอนและเจตคติของครู ส่งเสริมให้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ความรู้ความสามารถและความชำนาญการตามระดับคุณภาพของมาตรฐานในการประกอบอาชีพด้วยวิธีการอบรม การส่งครูและบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมกับหน่วยงานภายนอกหรือสถานศึกษาเครือข่าย การฝึกอบรมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การนิเทศ การกำกับติดตามและประเมินผล การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรศึกษาต่อสาขาวิชาที่ต้องการควรอำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้สร้างผลงานทางวิชาการ

3. การนิเทศและการกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู คือ บทบาทในการนิเทศและกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครูโดยใช้กระบวนการชี้แนะ แนะนำ และให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมของครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน ส่งผลให้บุคลากรได้รับความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น เกิดการสร้างสรรควิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันสร้างความเชื่อมั่นและมีการกำลังใจในการทำงาน

4. การจัดสรรงบประมาณและจัดทุนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยการจัดให้มีความเพียงพอกับความต้องการของครู เพื่อให้การจัดการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบด้านการเงินและพัสดุให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดไว้ ตรวจสอบ ควบคุม ดูแล แนะนำให้การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อยถูกต้องมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5. การให้รางวัลและการเสริมแรงแก่ครู คือ ผู้บริหารมีบทบาทในการให้รางวัลและการเสริมแรงแก่ครูโดยการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู (บริหารต้องเลือกใช้วิธีที่เหมาะสมกับแต่ละคนแต่ละโอกาสเพราะการสร้างแรงจูงใจนั้นต้องให้ตรงกับความต้องการของผู้ถูกจูงใจ สร้างแรงจูงใจโดยการชมเชย ยกย่องให้เกียรติและให้การยอมรับ การให้ความเป็นมิตร การให้ร่วมคิด การร่วมทำงาน การจัดงานให้เหมาะสมกับคน ช่วยเหลือเมื่อติดขัดหรือมีปัญหาให้ได้ทราบผลงานให้มีการแข่งขัน การสร้างบรรยากาศในการทำงาน การให้รางวัล การทดสอบ

6. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา สื่อและเทคโนโลยีรวมทั้งแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ โดยการจัดการ การธำรงรักษา การพัฒนาการสนับสนุนกระตุ้นให้ครูได้รับความรู้เรื่องการใช้สื่อที่เหมาะสมกับการผลิตสื่อ

7. การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู คือ ผู้บริหารมีบทบาทในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูให้เป็นไปตามเจตนารมณ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 คือ การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด สะท้อนสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบ ควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

นันทสิริ ไอลุริยวงศ์ (2556, หน้า 7-8) ได้จำแนกพฤติกรรมของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทร่วมกับครูในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษา การกำหนดความต้องการจำเป็นต่าง ๆ การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนทุกด้าน การจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรม เพื่อเตรียมความพร้อมงบประมาณ รวมถึงการวางมาตรการการผลักดันเพื่อให้งานหรือโครงการสำเร็จ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบรรลุวัตถุประสงค์ และการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้ ตระหนัก และเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมถึง การจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พัฒนาแหล่งเรียนรู้ จัดสิ่งแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนการสอน มีการนิเทศ กำกับติดตาม วัดและประเมินผล ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง สามารถสร้างความรู้

ด้วยตนเอง สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและความต้องการของตนเอง อันนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนครบทุกด้าน ทั้งทางร่างกาย สังคม อารมณ์และ สติปัญญา

2. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษา ร่วมกับครูในการส่งเสริมการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้สวยงามและกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน

3. การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างหลากหลาย โดยการให้ความรู้ครู ส่งครูไปอบรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมทั้งเชิญวิทยากรมาอบรม เพื่อให้ครูได้เกิดความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ได้แก่ การสังเกต พฤติกรรม การเรียนและการร่วมกิจกรรม การใช้แฟ้มสะสมผลงาน การทดสอบ การสัมภาษณ์ ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมกับครูในการประเมิน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและนำผลการประเมินกลับมาปรับปรุงการเรียนการสอน

4. การพัฒนาครูและบุคลากร หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาท ในการปรับกระบวนการทัศน์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสร้างเจตคติที่ดี วิเคราะห์ความต้องการ การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิควิธีการ การให้คำแนะนำ ปรีกษา ส่งเสริมครูให้มีการพัฒนาตนเอง และการพัฒนาเป็นหมู่คณะ การเผยแพร่ผลงาน และการให้ขวัญกำลังใจ

5. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดศึกษาตั้งแต่ร่วมในการวางแผน การดำเนินการ การตัดสินใจ และร่วมรับในผลที่เกิดขึ้น ร่วมมือประสานงานกับสถานประกอบการ แหล่งเรียนรู้ ในชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน ให้เข้ามามีส่วนร่วมใน การจัดการเรียนการสอน สร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองและชุมชน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน กับสถานศึกษาให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วม เชิญมาเป็นวิทยากร แต่งตั้งกรรมการดำเนินการนำเอกสาร สิ่งพิมพ์ของชุมชน เผยแพร่ในสถานศึกษา เชิญผู้ปกครองร่วมงานนิทรรศการและรับประกาศนียบัตร จัดตั้งสมาคม ผู้ปกครองเชิญเข้าร่วมเป็นกรรมการสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความพร้อม ทั้งด้านความสามารถและกำลังทรัพย์เข้ามาสนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษาตามศักยภาพ

ปณตนนท์ เพียรประภากุล (2560, หน้า 11-12) ได้กล่าวถึงบทบาทการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. การกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ คือ การกำหนดทิศทางในการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน เช่น ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ นโยบาย การกำหนดความต้องการจำเป็นในด้านต่าง ๆ รวมทั้ง การจัดทำแผนงานโครงการและการประชาสัมพันธ์แผนกลยุทธ์ของโรงเรียนที่รองรับการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น

2. การส่งเสริมและพัฒนาครู เป็นการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเองและปรับกระบวนการที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิควิธีการในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้ คือ ขั้นตอนกระบวนการในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน เช่น เทคนิค วิธีการสอน รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

4. การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ เป็นการส่งเสริม สนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมทั้งจัดหาแหล่งเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน

5. การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ เป็นการประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงระหว่างสอนและหลังสอน โดยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน เป็นต้น

6. การนิเทศภายใน เป็นกระบวนการดำเนินงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และบุคลากรภายในโรงเรียน ในด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้ครูสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถ และพฤติกรรมการสอน รวมทั้งพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ

สุรพงศ์ อึ้งโพธิ์ และชวน ภารังกุล (2562, หน้า 270) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 6 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านภาวะผู้นำ คือการวางแผนการจ้ดองค์กร การนำและการควบคุมจึงจะดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและกระบวนการต่าง ๆ ต้องสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด รวมทั้งผู้บริหารจะต้องใช้กระบวนการของการจัดการเพื่อการได้เข้าถึงเป้าหมายที่สถานศึกษาวางไว้

2. ด้านการสร้างความร่วมมือและสร้างเครือข่าย คือ การสร้างความร่วมมือและประสานกับบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา เพื่อการวางแผนพัฒนา

3. ด้านการจัดการข้อมูลสารสนเทศ คือ การจัดให้มีข้อมูลสารสนเทศ สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อม ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน

4. ด้านการนิเทศ คือ การที่ผู้บริหารจัดให้มีการนิเทศภายในโรงเรียนโดยวางแผนร่วมกันกับครูดำเนินการนิเทศภายใน เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายการศึกษา

5. ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล คือ ผู้บริหารจึงมีหน้าที่ควบคุมดูแลให้ครูได้มีการวัดผลและการประเมินผลของนักเรียนให้เป็นไปตามหลักสูตรกำหนดไว้ อีกทั้งควรได้รับพัฒนาครูในด้านความรู้และเทคนิคใหม่ ๆ ในการวัดผลตามสภาพจริงให้มีประสิทธิภาพ

6. ด้านการพัฒนาบุคลากร คือ การสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนตลอดเวลา

สุริพร แก้วโพธิ์ และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2563, หน้า 12-13) กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3 ด้าน ดังนี้

1. บทบาทในการวางแผนการเรียนการสอน หมายถึง ผู้บริหารมีการวางแผนเพื่อกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์วิเคราะห์ ตรวจสอบ กำหนดเทคนิค มาตรการรายละเอียด และจัดทำแผนงานโครงการกำหนดวิธีการดำเนินงานทั้งในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ ด้านครูและบุคลากร และด้านงบประมาณให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. บทบาทในการนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม ผลการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการกำกับติดตามผลการควบคุมที่มุ่งเน้นกระทำให้เกิดผลสำเร็จ โดยตรวจตราติดตามอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ หากเห็นว่าสิ่งที่คาดหวังไม่สำเร็จเรียบร้อยก็จะให้คำแนะนำชี้แนะการดำเนินการแก้ไขเพื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ โดยปกติผู้บริหารมักใช้กระบวนการควบคุมกันไปกับการวางแผนเสมอ เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อผู้เรียน

3. บทบาทในการประเมินผลการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารให้ความสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุน เพราะการประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญที่มีส่วนเสริมสร้างความสำเร็จให้กับผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอน และแนวคิดในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบหลากหลายที่เหมาะสม คือ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามสภาพจริง ซึ่งเป็นการประเมินผลผู้เรียนรอบด้านตามสภาพจริงของผู้เรียน

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนรู้ คือ การกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนรู้เพื่อกำหนดความต้องการจำเป็นในด้านต่าง ๆ การส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาคู่มือให้มีความรู้ในการจัดการเรียนรู้ และการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีที่หลากหลาย จัดให้มีระบบนิเทศภายใน ช่วยเหลือครูในด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ

การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล

แนวคิดและความหมายการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

โลกยุคดิจิทัลเริ่มจากการพัฒนาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้งานแทนเครื่องมือเก่า พร้อมกับการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการสื่อสารมาใช้เชื่อมโยงเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถส่งข้อมูลไปทั่วโลกได้อย่างรวดเร็วอย่างไร้ขีดจำกัด ในวันนี้ได้มีนักวิชาการได้ให้คำจำกัดความหมายของยุคดิจิทัลไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

1. ความหมายของยุคดิจิทัล

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559, สื่อออนไลน์) ให้ความหมายยุคดิจิทัล (Digital Era) คือ ยุคของอิเล็กทรอนิกส์ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่มีความรวดเร็วในการสื่อสารการส่งผ่านข้อมูล ความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมไม่ว่าจะเป็นข่าวสารภาพ หรือวิดีโอที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วทุกที่และทุกเวลา

เพ็ญจันทร์ สินธุเขต (2560, หน้า หน้า 3) ได้กล่าวถึงยุคดิจิทัล คือ ยุคเทคโนโลยีดิจิทัล ยุคที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นดิจิทัลด้วยรูปแบบและช่องทางได้อย่างง่ายและรวดเร็วในทุกที่ทุกเวลาที่ต้องการ

จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2564, หน้า 1, สื่อออนไลน์) กล่าวว่า ยุคดิจิทัล (Digital Era) เป็นยุคที่ทุกคนสามารถเข้าถึงอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่มีความรวดเร็วในการสื่อสาร การส่งผ่านข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมไม่ว่าจะเป็นข่าวสาร ภาพ หรือวิดีโอที่ส่งได้อย่างรวดเร็วทุกที่ทุกเวลา

จากความหมายของคำว่า “ยุคดิจิทัล” ที่กล่าวมาข้างต้น จึงสรุปได้ว่า ยุคดิจิทัลเป็นยุคของเทคโนโลยีที่มีความรวดเร็วในการสื่อสาร การส่งผ่านข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นดิจิทัลที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วทุกที่ทุกเวลา

2. การจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล

ยุคดิจิทัล เป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเป็นไปอย่างก้าวกระโดด เทคโนโลยีดิจิทัลทำให้เกิดรูปแบบการดำเนินชีวิตใหม่ โดยเฉพาะการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัย สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งนักวิชาการได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

อดิพร เกิดเรือง (2560, หน้า 180-181) ได้กล่าวถึง การเรียนรู้ยุคดิจิทัลไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. การเรียนต้องศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพร้อมรับสิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดทักษะ และสามารถประยุกต์ใช้ได้
2. ความสามารถของคนต้องเรียนรู้ตลอดเวลามากขึ้นต้องสามารถวางแผนพัฒนาวิจัย และนำไปใช้ได้จริง
3. ความรู้ที่ได้จากการเรียนต้องไม่หยุดนิ่ง มีการร่วมกันจัดการศึกษาจากหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสร้างแนวทางการศึกษารูปแบบใหม่ขึ้นมาไม่ใช่เรียนที่บ้านหรือที่โรงเรียนอีกต่อไป
4. การศึกษามีการจัดสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาเป็นแบบสมัยใหม่ มีการจัดแหล่งความรู้ด้วยข้อมูลจำนวนมากเพื่อการค้นคว้าด้วยตนเอง มีระบบอินเทอร์เน็ตให้ใช้งานได้ทุกคน และการนำเทคโนโลยีมาเปลี่ยนหลักการพื้นฐานในการเรียนการสอนในห้องเรียน
5. การพัฒนาของสถานศึกษาควรเน้นให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน แบ่งปันมุมมอง ความรู้ คุณค่า และประสบการณ์ มีการปรับตัวและพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน
6. ครูเป็นผู้ช่วยคอยชี้แนะ เป็นผู้นำทางและสนับสนุนให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้เกิดแรงปรารถนาในการเรียนรู้ ครู และนักเรียนเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีห้องสมุดดิจิทัลในการสนับสนุน โดยไม่ต้องไปพิพิธภัณฑ์ ห้องจัดแสดงทางวิทยาศาสตร์ ไม่นำเป็นต้องออกห้องเรียน ครูมีหน้าที่กระตุ้นให้กำลังใจและให้คำแนะนำในการสอน
7. ระบบการศึกษาต้องเชื่อมต่อเข้ากับทางด่วนสารสนเทศอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อเร่งอัตราการเติบโตของข้อมูลและเทคโนโลยีในทุกแขนงได้อย่างแท้จริง
8. สถานศึกษาพัฒนาระบบเทคโนโลยีเชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์ทุกหนทุกแห่ง ในสถานศึกษา โดยร่วมดำเนินงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ด้านเทคโนโลยีแทนที่จะรองบประมาณจากรัฐ

9. หลักสูตรการเรียนการสอนสามารถจัดเนื้อหาความรู้ทักษะชีวิต ศิลปะ และความคิดสร้างสรรค์ ผ่านระบบเครือข่ายและส่งต่อไปยังฐานข้อมูลที่อยู่ภายนอกได้

10. การวัดและประเมินผล มุ่งให้ครูและผู้เรียนร่วมกันกำหนดแนวทางในการประเมินเน้นการประเมินเพื่อพัฒนามากกว่าการประเมินเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์

และยังกล่าวอีกว่า การเรียนรู้โลกแห่งดิจิทัล (World Digital Learning) เป็นการสร้างองค์ความรู้ผ่านลงไปบนเครือข่ายออนไลน์ที่เกิดจากการสร้างเนื้อหาพร้อมกัน แบ่งปันความรู้ปรับปรุงและขยายเนื้อหา เป็นนวัตกรรมเนื้อหาการสอนแล้วแบ่งปันไปทั่วโลก แล้วฝึกฝนเด็กรุ่นใหม่ให้รู้จักค้นคว้าและทำงานร่วมกันผ่านเครือข่ายทั่วโลก เป็นการทำลายกำแพงการศึกษาที่ขวางกั้นลงไป ครูเพียงแต่คอยเฝ้ามองและแก้ไขข้อผิดพลาดไม่ให้ผู้เรียนออกนอกกลุ่ม นอกทางผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านเครือข่ายดิจิทัลที่เชื่อมโยงหากัน เด็กได้เรียนรู้จากสุดยอดนักคิดทุกคนในทุกเรื่องที่เขาสนใจ ซึ่งเป็นการเปิดกว้างสำหรับทุกคนในโลกไม่เฉพาะแต่ในห้องเรียน

มานะ สินธุวงษานนท์ (2562, หน้า 289-291) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ให้สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขในโลกดิจิทัล ซึ่งการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นมีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

1. การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมทันสมัยก้าวทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี
2. การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ให้รู้จักแยกแยะตัดสินใจได้ว่าสิ่งใดถูกต้องเหมาะสมสำหรับตนเอง
3. การพัฒนาทักษะทางด้านการแก้ปัญหาโดยการใช้ปัญญา
4. การพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิต มีความรู้ความสามารถ ทักษะในการดำรงชีวิต และทักษะความเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21
5. การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้เรียน ให้มีความซื่อสัตย์ มีความเมตตากรุณา มีระเบียบวินัย
6. การพัฒนาผู้เรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์ เรียนรู้การใช้นวัตกรรมการสร้างสรรค์นวัตกรรม
7. การส่งเสริมพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะคอมพิวเตอร์
8. การส่งเสริมให้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ยอมรับสิ่งใหม่ ปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้

9. การจัดการเรียนรู้เพื่อให้เข้ากับความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความแตกต่างทางด้านความคิดสามารถอยู่ร่วมกันได้ในสังคม

10. การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม และการให้ความร่วมมือกันในสังคมและการทำงานร่วมกับผู้อื่น

11. การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศ การปกป้องตนเองจากสื่อทางด้านการสื่อสารสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัล

12. การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ ทักษะการเรียนรู้ และการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

13. การพัฒนาผู้เรียนให้สามารถจัดสรรเวลาหรือการบริหารเวลา (Time Management) ในการเรียน การทำกิจกรรมส่วนตัว การใช้อินเทอร์เน็ต การทำงาน และกิจกรรมอื่น ๆ ให้ลงตัวเหมาะสม ไม่เสียดัดเทคโนโลยีดิจิทัลซึ่งอาจจะก่อให้เกิดปัญหากับตนเองได้

14. การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน ทักษะทางด้านความคิดคำนวณและทักษะด้านการปฏิบัติ

รุ่งหทัย บุญพรม (2560, หน้า 83) ได้กล่าวถึงเทรนการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลที่ได้มีเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนรู้ที่เรียกว่า แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล (Digital Learning Platform) ซึ่งเป็นการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมให้คนแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อดิจิทัล และสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) คนในยุคดิจิทัลจึงมีความสามารถในการสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความต้องการในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยตนเองตามความถนัดผ่านการสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้จากสื่อสังคมออนไลน์ที่เปิดให้ใช้แบบไม่คิดค่าบริการ โดยการลงทะเบียนระบุตัวตนเพื่อใช้งาน เช่น Website, Fan page, LINE Official Account, Google Sites, Instagram, Twitter, YouTube เป็นต้น แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัลจึงกลายเป็นเทรนด์การเรียนรู้ของคนในยุคดิจิทัล

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล หมายถึง การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขด้วยการจัดการเรียน เพื่อมุ่งพัฒนาทักษะที่จำเป็นในทุกด้านทั้งการคิดวิเคราะห์ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการใช้ชีวิต ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การสร้างสรรค์นวัตกรรม การสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล (Digital Learning Platform) ที่เป็นการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงตลอดจนคุณลักษณะและทักษะของผู้เรียนเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีปัจจุบัน และที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมาก เมื่อเปรียบเทียบกับ การเปลี่ยนแปลงในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ดังนั้นในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่ต้องเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดการบริหารของตนเองให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้สถานศึกษา มีความทันสมัยสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน (สุจรรยา ชาวสกุล, ชีระ ริญเจริญ และวรสิทธิ์ รัตนวราหะ (2560, หน้า 140) มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ยุคดิจิทัลไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559, สื่อออนไลน์) ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัลว่าจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (ICT) และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการใช้ ICT ให้เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างคุ้มค่าแท้จริง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ยุคดิจิทัลจึงควรเป็นดังต่อไปนี้

1. กำหนดวิสัยทัศน์ด้าน ICT ของสถานศึกษาให้ชัดเจนว่าต้องการไปในทิศทางใด และจะนำมาใช้กับการบริหารสถานศึกษาในเรื่องใดบ้าง
2. การบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ Hardware, Software, Network และเครือข่ายไร้สายต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้ครู อาจารย์ บุคลากรและนักเรียนทุกคนสามารถใช้และเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว สะดวกต่อการใช้งาน พร้อมทั้งจัดสรรทรัพยากรต่างๆ เพื่อสนับสนุนอย่างเพียงพอ
3. การสร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศสถานศึกษาให้มีการใช้ ICT อย่างแพร่หลายไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนการสอนของครู การบริหารงานสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ตลอดจนการให้นักเรียนสามารถใช้และเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ผ่าน Internet ได้ตลอดเวลา
4. การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทุกคนของสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถด้าน ICT อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
5. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีสามารถใช้ ICT ในการปฏิบัติงานได้อย่างได้เหมาะสม

6. ส่งเสริม สนับสนุน สร้างแรงจูงใจครูอาจารย์บุคลากรทุกคนของสถานศึกษา ให้นำความรู้ความสามารถด้าน ICT และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดให้มาสร้าง นวัตกรรมใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอนหรือการปฏิบัติงาน

7. จัดให้มีระบบการกำกับติดตามและการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ ICT ของ สถานศึกษาทั้งครูอาจารย์ บุคลากรทุกคนและนักเรียนว่าสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามนโยบายอย่างถูกต้องเหมาะสมหรือไม่

อดิพร เกิดเรือง (2560, หน้า 180–181) กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ พร้อมรองรับสภาพสังคมในยุคดิจิทัลไว้ว่า ผู้บริหารควรมีการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนให้สามารถจัดเนื้อหาความรู้ทักษะชีวิต ศิลปะ และความคิด สร้างสรรค์ ผ่านระบบเครือข่ายและส่งต่อไปยังฐานข้อมูลที่อยู่ภายนอกได้ และต้องมีการจัด สิ่งแวดล้อมทางการศึกษาเป็นแบบสมัยใหม่ มีการจัดแหล่งความรู้ด้วยข้อมูลจำนวนมาก เพื่อการค้นคว้าด้วยตนเอง มีระบบอินเทอร์เน็ตให้ใช้งานได้ทุกคนและการนำเทคโนโลยี มาเปลี่ยนหลักการพื้นฐานในการเรียนการสอนในห้องเรียน รวมทั้งบทบาทในการวัดและประเมิน ที่เน้นการประเมิน เพื่อพัฒนามากกว่าการประเมินเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ และต้องสนับสนุนให้ครู ได้เข้าถึงเทคโนโลยีจากอินเทอร์เน็ตมากขึ้น สามารถใช้เทคโนโลยีบันทึกภาพและวีดิทัศน์ การสอนของตนเองได้

เพ็ญจันทร์ ลินธุเขต (2560, หน้า 9–10) กล่าวถึง บทบาทในการบริหารการศึกษา ยุคดิจิทัลไว้ว่า ผู้บริหารจะต้องพัฒนาคุณภาพคนต้องมีความเข้าใจ ถึงการเปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยนการเรียนรู้ของคนทั้งระบบ ปรับเปลี่ยนการเรียนรู้เพื่อมุ่งการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ปรับการเรียนรู้เพื่อให้มีลักษณะคนในยุคดิจิทัล ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้ในโลกพลวัต บนฐานการอนุรักษ์เอกลักษณ์และวัฒนธรรมความเป็นไทย ปรับเปลี่ยนระบบเพื่อจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบท ซึ่งอาจมีแนวทาง ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร เนื้อหาสาระองค์ความรู้ไม่แยกส่วนจากกันครอบคลุมทั้งด้าน ความรู้ทักษะและคุณลักษณะ มีความยืดหยุ่นตามบริบท เชื่อมโยงและสอดคล้องขอบข่าย สหวิทยาการสำหรับศตวรรษที่ 21

2. ด้านกระบวนการเรียนรู้ เน้นการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมที่บูรณาการเทคโนโลยีสืบค้น และใช้เนื้อหาเป็นฐานสอนในบริบทที่เป็นจริง สร้างทักษะการคิดขั้นที่สูงและซับซ้อนขึ้น

3. ด้านการวัดผลประเมินผลปฏิรูปการวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นการประเมิน ในรูปแบบใหม่ที่เน้นทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 วิธีการวัดผลประเมินที่หลากหลาย เน้นการ สะท้อนผลการปฏิบัติ

4. ด้านการพัฒนาสื่อ สร้างความรู้ในการใช้สื่อ สารสนเทศและเทคโนโลยี หลากหลายสื่อ จาก ICT ระบบ Internet ในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลขนาดใหญ่

5. ด้านบุคลากร มุ่งสู่เป้าหมายและมีลักษณะ ได้แก่ 1) มีวิสัยทัศน์ ICT 2) จัดโครงสร้างพื้นฐาน Hardware, Software, Network 3) พัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน 4) พัฒนาสื่อ และกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน 5) เน้นให้ผู้เรียนสามารถประเมินความก้าวหน้าของตนเอง 6) จัดหาสื่อเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 7) พัฒนาทักษะพื้นฐานและคุณลักษณะของผู้เรียน 8) วิจัยพัฒนาต่อยอดความรู้ สามารถปรับตัว มีวิสัยทัศน์ ถึงความต้องการของนักเรียน ครูเป็นผู้เรียนรู้ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community, PLC)

รุ่งหทัย บุญพรม (2560, หน้า 86) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาบุคลากรภาครัฐในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการ โดยกำหนดให้มีการพัฒนาทักษะให้มีความสามารถในการสร้างความรู้ผ่านสื่อดิจิทัล (Create) ที่หลากหลาย ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการผลิตเนื้อหา (Digital Content) และความสามารถในการสื่อสาร (Communication) ผ่านเครื่องมือสื่อดิจิทัลช่องทางต่าง ๆ ได้ ไม่เพียงแต่รู้วิธีการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐานหรือโปรแกรมประมวลผล แต่ยังรวมไปถึงการพัฒนาทักษะในการเข้าถึงข้อมูล (Access) ข้อมูลเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีความเชื่อมโยงกันระหว่างผู้ใช้คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์มือถือ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ เข้ากับระบบอินเทอร์เน็ตที่ช่วยให้บุคลากรภาครัฐและประชาชนสามารถเข้าถึงบริการต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก นอกจากนี้ยังต้องสนับสนุนให้มีการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะดิจิทัล หรือที่เรียกว่า “แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล (Digital Learning Platform)” ซึ่งการพัฒนาข้าราชการให้มีความสามารถสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัลได้นั้น ควรมีการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ไปด้วย ได้แก่ ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy) ทักษะการสร้างสรรค์ (Creativity) และทักษะการสื่อสาร (Communication) ควบคู่กับการส่งเสริมให้มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (Life-Long Learning) เพื่อให้มีความสามารถในการพัฒนาระบบจัดการความรู้ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าทันการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

มานะ สิ้นธุวงษานนท์ (2562, หน้า 289) กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สำหรับการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้คนในสังคม และโดยเฉพาะกับคุณภาพชีวิตของผู้เรียน โดยผู้บริหารควรจะมีบทบาทในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมทันสมัยก้าวทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ส่งเสริมพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะคอมพิวเตอร์ และส่งเสริมให้มีภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง ยอมรับสิ่งใหม่ ปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562, หน้า 62) กล่าวว่า หน้าที่สำคัญของผู้บริหารในยุคดิจิทัล ต้องสนับสนุนให้ครูมีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูล และสร้างความรู้ในการเรียนรู้ให้กับครู เพื่อปรับปรุงจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้เกิดความชำนาญ รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้จัดประกายความคิดใหม่ ๆ กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดด เป็นต้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องใหม่ ๆ เสมอไป อาจจะเป็นเรื่องที่เคยทำมาแล้วหรือเป็นเรื่องที่ถูกนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา จนประสบความสำเร็จก็ได้ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ไม่เพียงแต่ต้องการให้ครูและบุคลากรเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการศึกษาเท่านั้น ซึ่งก็คือการทำให้เกิดการยอมรับเทคโนโลยี นวัตกรรมหรือการเปลี่ยนแปลงในระดับบุคคล แต่ยังต้องสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการนำเทคโนโลยีไปบูรณาการในการจัดการเรียนรู้อย่างเชี่ยวชาญ

สงบ อินทรมณี (2562, หน้า 357) กล่าวถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องมีบทบาทในการบริหารสถานศึกษา การบริหารเทคโนโลยีสำหรับสถานศึกษาและการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลในยุคดิจิทัล โดยมีแนวทางดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายและส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณสำหรับสถานศึกษา ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับการบริหารจัดการให้ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา ทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารงานทั่วไป

2. เสริมสร้างพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการเรียนรู้ยุคดิจิทัล

3. การสร้างวัฒนธรรมสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงไปสู่การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับการบริหารจัดการและการเรียนรู้ ทั้งนี้ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงนี้ เป็นการทำงานร่วมกันของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาที่ต้องการเวลาในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมคนในสถานศึกษาให้มีความเห็นและทำงานร่วมกัน สู่เป้าหมายเดียวกัน

4. การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการพัฒนาที่เชื่อมโยงความรู้กับการทำงานตามภารกิจของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบท สภาพปัญหาและความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นการเรียนรู้แบบทีม ก่อให้เกิดพลังในการเปลี่ยนแปลง เช่น การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การอบรม การสัมมนา การศึกษาดูงาน เป็นต้น เป็นการแบ่งปันความเชื่อและความเข้าใจ เสริมสร้างปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การมีถ้อยทีถ้อยอาศัยซึ่งกันและกัน การตระหนักถึงมุมมองที่คนและกลุ่มที่แตกต่าง สร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนอย่างมีความหมาย ซึ่งสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยในการเรียนรู้ แบ่งปันข้อมูลได้

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดการความรู้ในสถานศึกษา เพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สามารถนำองค์กรสู่การเป็นผู้นำ โดยพัฒนาความรู้ สร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงาน พร้อมรับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น การจัดการความรู้นี้มีความสำคัญในการสร้างความรู้สึกร่วมของคนในสถานศึกษา สร้างความภูมิใจในการทำงานและกระตุ้นให้คนทำงานเต็มตามศักยภาพ

6. ต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และทำงานร่วมกัน เพื่อผลักดันการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการทำงานร่วมกับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง สถานประกอบการ เป็นต้น เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการเข้าสู่การทำงานและการศึกษาต่อ

วันชัย ราชวงศ์ (2562, หน้า 27-28) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ตามภาวะผู้นำยุคดิจิทัล โดยมี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. มีการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน คือ พฤติกรรมของผู้บริหารที่มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการยกระดับการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตร เพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์สูงสุดของนักเรียน อำนวยความสะดวกและสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีที่หลากหลาย เพื่อนำไปสู่นวัตกรรมการเรียนรู้ จัดสิ่งแวดล้อมที่ยืดหยุ่น เป็นสำคัญโดยใช้เทคโนโลยีที่ตรงความต้องการของผู้เรียน และอำนวยความสะดวกในการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาความคิด การตัดสินใจและทักษะการแก้ปัญหา รวมถึงดำเนินการให้ครูและบุคลากรมีโอกาสได้รับการพัฒนาวิชาชีพอย่างมีคุณภาพโดยใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน

2. การใช้เทคโนโลยีในการบริหารงาน คือ พฤติกรรมของผู้บริหารที่มีความสามารถประยุกต์เทคโนโลยี การเพิ่มขยายขีดความสามารถเชิงวิชาชีพของทีมงานอันนำไปสู่การเพิ่มผลิตภาพ โดยมีการใช้เทคโนโลยีที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ใช้เทคโนโลยีในการพัฒนางานพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพ โดยใช้เทคโนโลยีและเป็นต้นแบบในการนำเทคโนโลยีมาใช้ และผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

3. การใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล คือ พฤติกรรมที่ผู้บริหารสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดและประเมินผลทั้งในแง่ของการเรียนการสอน หรือการประเมิน

การใช้เทคโนโลยี โดยมีการใช้เทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมข้อมูลและแปลผลการวิเคราะห์ ใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ใช้เทคโนโลยีในการวินิจฉัย และประเมินระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา และประเมินคุณภาพของเทคโนโลยีที่ใช้ในสถานศึกษา

4. จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี คือ พฤติกรรมที่ผู้บริหารแสดงออกถึงการเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีด้วยความระมัดระวังและมีความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าถึงและตรงกับความต้องการที่ไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารและจริยธรรม

มณีรัตน์ สุดเต้, หยกแก้ว กมลวรรณ และมานี แสงหิรัญ (2563, หน้า 348) กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ควรมีลักษณะ ดังนี้

1. กำหนดวิสัยทัศน์ด้าน ICT ของสถานศึกษาให้ชัดเจน
 2. การบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ Hardware, Software, Network และเครือข่ายไร้สายต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้ครู อาจารย์ บุคลากรและนักเรียนทุกคนสามารถใช้และเข้าถึงได้อย่าง รวดเร็ว สะดวกต่อการใช้งาน
 3. การสร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศสถานศึกษาให้ มีการใช้ ICT อย่างแพร่หลาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนการสอนของครู การบริหารงานสถานศึกษา ในด้านต่าง ๆ ตลอดจนการให้นักเรียนสามารถใช้และเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ผ่าน Internet ได้ตลอดเวลา
 4. การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทุกคนของสถานศึกษาให้มี ความรู้ความสามารถด้าน ICT อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
 5. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำตนให้เป็น ตัวอย่างที่ดีสามารถใช้ ICT ในการปฏิบัติงานได้อย่างได้เหมาะสม
 6. ส่งเสริมสนับสนุนสร้าง แรงจูงใจครูอาจารย์บุคลากรทุกคนของสถานศึกษา ให้นำความรู้ความสามารถด้าน ICT และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดให้มาสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอน หรือการปฏิบัติงาน
 7. จัดให้มีระบบการกำกับติดตามและการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ ICT ของสถานศึกษาทั้งครูอาจารย์ บุคลากรทุกคน และนักเรียน ว่าสามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำ ICT หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการเรียนรู้เข้าใจ ยอมรับการเปลี่ยนแปลงด้าน ICT สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ อย่าง เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อ สถานศึกษา
- และยังกล่าวถึงภาวะผู้นำทางด้านวิชาการในยุคดิจิทัล ที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทในการบริหารจัดการ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ ผู้บริหารควรมีการจัดทำสำรวจ หรือการสอบถามความต้องการใช้เทคโนโลยี เพื่อนำไปจัดการเรียนรู้ของครูตามความถนัดของครูแต่ละคน ควรชี้ให้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อจะได้นำมาปรับใช้ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและบริบทของโรงเรียนให้ได้มากที่สุด

2. ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารจะต้องเล็งถึงความสำคัญของการนำข้อมูลไปใช้ และการจัดทำระบบฐานข้อมูลต่าง ๆ สร้างระบบฐานข้อมูลของสถานศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีช่วยในการจัดเก็บข้อมูลให้มีความถูกต้อง ทันสมัย และมีช่องทางเข้าถึงอย่างหลากหลาย เพื่อติดต่อสื่อสารแบ่งปันเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานศึกษาในเชิงบวก เพื่อให้ผู้ปกครอง และนักเรียนเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและสะดวก

3. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ผู้บริหารควรมีการใช้วิธีการทำงานร่วมกัน หรือ SWOT เพื่อกำหนดจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของสถานศึกษา จากนั้นมากำหนดวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ตามสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาร่วมกัน มีการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครองและหน่วยงานต่าง ๆ ภายนอกสถานศึกษา เพื่อจัดหาแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา จัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เอื้ออำนวย และมีการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ อีกทั้งผู้บริหารควรเปิดโอกาสและให้การสนับสนุนในเรื่องของเทคโนโลยีและอุปกรณ์อย่างเต็มที่ และมีการจัดทำแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา โดยการอัปเดตข้อมูลข่าวสารหรือความรู้ต่าง ๆ ลงในเว็บไซต์ของโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าถึงได้ง่าย

4. ด้านการนิเทศ ผู้บริหารควรมีการสังเกตจากแผนการสอนและสื่อการสอนของครู ควรมีการเดินสังเกตการณ์สอนของครูผู้สอนแต่ละคน สอบถามจากครูข้างห้อง หรือครูหัวหน้าสายชั้น รวมถึงสอบถามจากนักเรียน มีการบันทึกผลการนิเทศการสอนเป็นลายลักษณ์อักษร มีการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับจุดเด่นของการสอนที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้ครูสามารถนำไปปฏิบัติกับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม มีการจัดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ และนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการควบคุมประสิทธิภาพของการทำงาน โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

สุชญา โกมลวานิช และคณะ (2563, หน้า 640) ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 3 ด้าน ดังนี้

1. การสื่อสารดิจิทัล คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ และสร้างเครือข่ายโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสารกับนักเรียน ครู บุคลากร และชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล คือ ผู้บริหารมีบทบาทในการดำเนินงานในสถานศึกษา สามารถสร้างกลยุทธ์การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมให้ครู และบุคลากรสามารถเรียนรู้ ปรับตัว พัฒนาตนเองและสร้างนวัตกรรม โดยการกำหนด นโยบายดิจิทัลและข้อตกลงร่วมกันในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการ ปฏิบัติงานอยู่เป็นประจำ รวมถึงการใช้สื่อดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์และมีจรรยาบรรณ

3. การรู้ดิจิทัล คือ ผู้บริหารมีบทบาทในการค้นหา ประเมิน การใช้ แบ่งปันและ สร้างสรรค์สารสนเทศ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล สร้างนวัตกรรมและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น การออกแบบการจัดการเรียนรู้ดิจิทัล การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ดิจิทัล การสร้างบรรยากาศการใช้เทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การแบ่งปันข้อมูลผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล การสร้างสื่อดิจิทัลมาบูรณาการการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นต้น

จากข้อความข้างต้นจึงสรุปได้ว่าบทบาทการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลนี้ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจ ถึงการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมพัฒนาครูให้การยอมรับ เทคโนโลยี นวัตกรรม ปรับการเรียนรู้เพื่อให้มีลักษณะคนในยุคดิจิทัล และต้องสนับสนุนให้มีการนำเทคโนโลยีไปบูรณาการในการจัดการเรียนรู้อย่างเชี่ยวชาญ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้อง แสดงศักยภาพทางด้านการบริหารและจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการ ตรวจสอบติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้มีความทันสมัย เหมาะสม กับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการได้อย่างมีคุณภาพ

ดังนั้น จากการศึกษาเอกสาร แนวคิดและหลักการต่าง ๆ รวมทั้ง งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ยุคดิจิทัล ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขต ด้านเนื้อหาในประเด็นดังกล่าว โดยผู้วิจัยได้แสดงรายละเอียดการสังเคราะห์แนวคิดและ ผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนรู้ ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล

บทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล	เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2559	อดิพร เกิดศรีทอง, 2560	เพ็ญจันทร์ สินธุเขต, 2560	รุ่งหทัย บุญพรม, 2560	มานะ สินธุวงษานนท์, 2562	สุกัญญา แซ่มซ้าย, 2562	สงบ อินทรมณี, 2562	วันชัย ราชวงศ์, 2562	มนัรัตน์ สุดเต้, หยกแก้ว กมลวรเดช และมาณี แสงพิริชญ, 2563	สุชญา โกมลภาณีช และคณะ, 2563	ความถี่
1. การกำหนดนโยบายการจัดการ การเรียนรู้	✓	✓			✓	✓			✓	✓	6
2. การส่งเสริมและพัฒนาครู	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓		7
3. กระบวนการจัดการเรียนรู้		✓			✓						2
4. การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		7
5. การให้รางวัลและการเสริมแรง	✓								✓		2
6. การปรับเปลี่ยนแนวคิดในการ จัดการเรียนรู้		✓			✓	✓					3
8. การสร้างเครือข่าย ความร่วมมือ			✓				✓				2
9. การตรวจสอบ ติดตามและ ประเมินผลการจัดการเรียนรู้	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	7
10. การประชาสัมพันธ์										✓	1

จากตาราง 1 สรุปได้ว่าการสังเคราะห์แนวคิดและงานวิจัยของนักวิชาการ
นักการศึกษา และจากหน่วยงานต่าง ๆ จำนวน 10 แหล่ง ผู้วิจัยคัดเลือกองค์ประกอบ
โดยใช้ความถี่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ซึ่งเท่ากับความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป สรุปได้จำนวน 4 ด้าน ได้แก่
1) ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านส่งเสริมและพัฒนาครู 3) ด้านการสนับสนุน
การจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไป
ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

ดังนั้น องค์ประกอบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ จากผลการสังเคราะห์ตัวแปรทั้ง 4 ด้าน ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559, สื่อออนไลน์) เสนอว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ควรจะมีการกำหนดวิสัยทัศน์ด้าน ICT บริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ Hardware, Software, Network และเครือข่ายไร้สายต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้ครู อาจารย์ บุคลากร และนักเรียนทุกคน สามารถใช้และเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว สะดวกต่อการใช้งาน พร้อมทั้งจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนอย่างเพียงพอ รวมทั้งสร้างวัฒนธรรมการทำงาน และบรรยากาศสถานศึกษาให้มีการใช้ ICT อย่างแพร่หลายไม่ว่าจะเป็น การจัดการเรียนการสอน ของครู การบริหารงานสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ตลอดจนการให้นักเรียนสามารถใช้และเข้าถึง แหล่งข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ผ่าน Internet ได้ตลอดเวลา

อดิพร เกิดเรือง (2560, หน้า 181) เสนอว่า การเปลี่ยนผ่านการเรียนรู้จากยุคดั้งเดิม สู่ยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรมีการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนให้สามารถจัดเนื้อหาความรู้ ทักษะชีวิต ศิลปะ และความคิดสร้างสรรค์ ผ่านระบบเครือข่ายและส่งต่อไปยังฐานข้อมูล ที่อยู่ภายนอกได้

มานะ สินธุวงษานนท์ (2562, หน้า 289) เสนอว่า การจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมทันสมัยก้าวทัน ต่อความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี โดยมีการจัดหลักสูตรการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ผ่านเว็บไซต์ ผ่านระบบออนไลน์ จะส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะผู้เรียนสามารถ เข้าถึงระบบการศึกษาและการเรียนรู้ได้ดีขึ้นในยุคดิจิทัล

สงบ อินทรมณี (2562, หน้า 357) เสนอว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัล ควรมีการกำหนดนโยบายและส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณสำหรับสถานศึกษา ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับการบริหารจัดการให้ครอบคลุมภารกิจของ สถานศึกษา ทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารงานทั่วไป

มณีรัตน์ สุดเต้, หยกแก้ว กมลวรรณ และมานี แสงศิริ (2563, หน้า 348) เสนอว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์ด้าน ICT ของ สถานศึกษาให้ชัดเจน รวมถึงการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถใช้งานได้ อย่างมี ประสิทธิภาพ ได้แก่ Hardware, Software, Network และเครือข่ายไร้สายต่าง ๆ ของสถานศึกษา

ให้ครู อาจารย์ บุคลากรและนักเรียนทุกคนสามารถใช้และเข้าถึงได้อย่าง รวดเร็ว สะดวก ต่อการใช้งาน

สุชญา โกมลวานิช และคณะ (2563, หน้า 640) เสนอว่า ผู้บริหารมีบทบาทในการ ดำเนินงานในสถานศึกษา สามารถสร้างกลยุทธ์การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถเรียนรู้ ปรับตัว พัฒนาตนเองและสร้างนวัตกรรม โดยการกำหนดนโยบายดิจิทัลและข้อตกลงร่วมกันในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลในการปฏิบัติงานอยู่เป็นประจำ รวมถึงการใช้สื่อดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์และมีจรรยาบรรณ

กล่าวโดยสรุป ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา การกำหนดทิศทาง ในการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา เช่น ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ นโยบาย การกำหนดมาตรฐาน และเป้าประสงค์ตามระบบประกันคุณภาพ เป็นต้น การปรับปรุงและ พัฒนาหลักสูตรให้ก้าวทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และสอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดทำแผนการปฏิบัติกรงาน/โครงการ ที่เน้นการนำ เทคโนโลยีมาสนับสนุนการพัฒนางาน การสร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศของ สถานศึกษาให้มีการใช้ ICT อย่างแพร่หลาย รวมถึงการสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่เป็น นวัตกรรมทางเทคโนโลยีของโรงเรียน เพื่อนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการสถานศึกษา ในยุคดิจิทัล

2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559, สื่อออนไลน์) เสนอว่า การบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐาน ให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ Hardware, Software, Network และเครือข่าย ไร้สายต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้ครู อาจารย์ บุคลากรและนักเรียนทุกคนสามารถใช้และเข้าถึง ได้อย่างรวดเร็ว สะดวกต่อการใช้งาน พร้อมทั้งจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนอย่างเพียงพอ การสร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศสถานศึกษาให้มีการใช้ ICT อย่างแพร่หลาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนการสอนของครู การบริหารงานสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ตลอดจนการให้นักเรียนสามารถใช้และเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ผ่าน Internet ได้ตลอดเวลา และฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทุกคนของสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถ ด้าน ICT อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ตลอดจนการส่งเสริม สนับสนุน สร้างแรงจูงใจครู อาจารย์ บุคลากรทุกคนของสถานศึกษาให้นำความรู้ความสามารถด้าน ICT และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดให้มาสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอนหรือการปฏิบัติงาน

อดิพร เกิดเรือง (2560, หน้า 181) เสนอว่า การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการจัดสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาเป็นแบบสมัยใหม่ มีการจัดแหล่งความรู้ด้วยข้อมูลจำนวนมาก เพื่อการค้นคว้าด้วยตัวเอง มีระบบอินเทอร์เน็ตใช้งานได้ทุกคนและการนำเทคโนโลยีมาเปลี่ยนหลักการพื้นฐานในการเรียนการสอนในห้องเรียน

เพ็ญจันทร์ ลินธุเขต (2560, หน้า 9) เสนอว่า ผู้บริหารจะต้องพัฒนาคุณภาพคน ต้องมีความเข้าใจ ถึงการเปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยนการเรียนรู้ของคนทั้งระบบ ปรับเปลี่ยนการเรียนรู้ เพื่อมุ่งการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ปรับการเรียนรู้เพื่อให้มีลักษณะคนในยุคดิจิทัล ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโลกพลวัต บนฐานการอนุรักษ์ เอกลักษณ์และวัฒนธรรมความเป็นไทย ปรับเปลี่ยนระบบเพื่อจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบท

รุ่งหทัย บุญพรม (2560, หน้า 86) เสนอว่า การพัฒนาบุคลากรภาครัฐในยุคดิจิทัล ควรกำหนดให้มีการพัฒนาทักษะให้มีความสามารถในการสร้างความรู้ผ่านสื่อดิจิทัล (Create) ที่หลากหลาย ซึ่งหมายถึงความสามารถในการผลิตเนื้อหา (Digital Content) และความสามารถในการสื่อสาร (Communication) ผ่านเครื่องมือสื่อดิจิทัลช่องทางต่าง ๆ ได้ ไม่เพียงแต่รู้วิธีการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐาน หรือโปรแกรมประมวลผล แต่ยังรวมถึงการพัฒนาทักษะในการเข้าถึงข้อมูล (Access) ข้อมูลเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีความเชื่อมโยงกันระหว่างผู้ใช้คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์มือถือ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ เข้ากับระบบอินเทอร์เน็ตที่ช่วยให้บุคลากรภาครัฐและประชาชนสามารถเข้าถึงบริการต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก นอกจากนี้ยังต้องสนับสนุนให้มีการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะเรียนรู้และทักษะดิจิทัล หรือที่เรียกว่า “แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล (Digital Learning Platform)” ซึ่งการพัฒนาข้าราชการให้มีความสามารถสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัลได้นั้น ควรมีการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ไปด้วย ได้แก่ ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy) ทักษะการสร้างสรรค์ (Creativity) และทักษะการสื่อสาร (Communication) ควบคู่กับการส่งเสริมให้มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (Life-Long Learning) เพื่อให้มีความสามารถในการพัฒนาระบบจัดการความรู้ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าทันการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562, หน้า 62) กล่าวว่าหน้าที่สำคัญของผู้บริหารในยุคดิจิทัล ต้องสนับสนุนให้ครูมีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูล และสร้างความรู้ในการเรียนรู้ให้กับครู เพื่อปรับปรุงจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้เกิดความชำนาญ รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้จัดประกายความคิดใหม่ ๆ กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดด เป็นต้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องใหม่ ๆ เสมอไป อาจจะเป็นเรื่องที่เคยทำมาแล้ว หรือเป็นเรื่องที่ถูกนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

จนประสบความสำเร็จก็ได้ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ไม่เพียงแต่ต้องการให้ครูและบุคลากรเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการศึกษาเท่านั้น ซึ่งก็คือการทำให้เกิดการยอมรับเทคโนโลยี นวัตกรรม หรือการเปลี่ยนแปลงในระดับบุคคล แต่ยังคงต้องสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการนำเทคโนโลยีไปบูรณาการในการจัดการเรียนรู้อย่างเชี่ยวชาญ

สงบ อินทรมณี (2562, หน้า 357) เสนอว่า การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการพัฒนาที่เชื่อมโยงความรู้กับการทำงานตามภารกิจของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบท สภาพปัญหาและความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นการเรียนรู้แบบทีม ก่อให้เกิดพลังในการเปลี่ยนแปลง เช่น การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การอบรม การสัมมนา การศึกษาดูงาน เป็นต้น เป็นการแบ่งปันความเชื่อและความเข้าใจ เสริมสร้างปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การมีถ้อยทีถ้อยอาศัยซึ่งกันและกัน การตระหนักถึงมุมมองที่คนและกลุ่มที่แตกต่าง สร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนอย่างมีความหมาย ซึ่งสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยในการเรียนรู้ แบ่งปันข้อมูลได้

มณีรัตน์ สุดเต้, หยกแก้ว กมลวรเดช และมานี แสงศิริณ (2563, หน้า 352) เสนอว่า การส่งเสริมเพื่อพัฒนาครูในยุคดิจิทัล เพื่อการบริหารจัดการคุณภาพต่อเนื่องในองค์กร ผู้บริหารควรจัดอบรมพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเทคโนโลยี โดยการใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

กล่าวโดยสรุป ด้านส่งเสริมและพัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาครู เพื่อการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองทางด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและทักษะคอมพิวเตอร์ ส่งเสริมให้ครูมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงยอมรับสิ่งใหม่ ปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง โดยให้มีการนำเทคโนโลยีไปบูรณาการในการจัดการเรียนรู้อย่างเชี่ยวชาญ จัดแหล่งเรียนรู้ให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ ดำเนินเกี่ยวกับการสร้างมีเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนสนับสนุนให้เป็นสมาชิกของชมรม สมาคมหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

3. ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้

อติพร เกิดเรือง (2560, หน้า 180–181) เสนอว่า การเรียนรู้ยุคดิจิทัลในการจัดการศึกษาต้องมีการจัดสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาเป็นแบบสมัยใหม่ มีการจัดแหล่งความรู้ด้วยข้อมูลจำนวนมากเพื่อการค้นคว้าด้วยตนเอง มีระบบอินเทอร์เน็ตให้ใช้งานได้ทุกคน และการนำเทคโนโลยีมาเปลี่ยนหลักการพื้นฐานในการเรียนการสอนในห้องเรียน

เพ็ญจันทร์ ลินธุเขต (2560, หน้า 9) เสนอว่า แนวทางการจัดการศึกษายุคดิจิทัล ผู้บริหารควรมีปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโลกพลวัต บนฐานการอนุรักษ์เอกลักษณ์และวัฒนธรรมความเป็นไทย ปรับเปลี่ยนระบบเพื่อจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบท มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมบูรณาการเทคโนโลยีสืบค้น และใช้เนื้อหาเป็นฐานสอนในบริบทที่เป็นจริง สร้างทักษะการคิดขั้นที่สูงและซับซ้อนขึ้น รวมถึงมีการพัฒนาสื่อ สร้างความรู้ในการใช้สื่อ สารสนเทศ และเทคโนโลยีหลากหลายสื่อจาก ICT ระบบ Internet ในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลขนาดใหญ่

มานะ ลินธุวงษานนท์ (2562, หน้า 289) เสนอว่า องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญประการหนึ่ง นอกจากหลักสูตร บุคลากร ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้อง ชุมชน วิธีการ หรือกิจกรรมแล้วก็คือ วัสดุ อุปกรณ์ ซึ่งหมายถึงเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562, หน้า 62) กล่าวว่า หน้าที่สำคัญของผู้บริหารในยุคดิจิทัลต้องสนับสนุนให้ครูมีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูล และสร้างความรู้ในการเรียนรู้ให้กับครู เพื่อปรับปรุงจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้เกิดความชำนาญ รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้จัดประกายความคิดใหม่ ๆ กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดด เป็นต้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องใหม่ ๆ เสมอไปอาจจะเป็นเรื่องที่เคยทำมาแล้ว หรือเป็นเรื่องที่ถูกนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาจนประสบความสำเร็จก็ได้ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ไม่เพียงแต่ต้องการให้ครูและบุคลากร เปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการศึกษาเท่านั้น ซึ่งก็คือการทำให้เกิดการยอมรับเทคโนโลยี นวัตกรรมหรือการเปลี่ยนแปลงในระดับบุคคล แต่ยังคงต้องสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการนำเทคโนโลยีไปบูรณาการในการจัดการเรียนรู้อย่างเชี่ยวชาญ

สงบ อินทรมณี (2562, หน้า 357) เสนอว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดการความรู้ในสถานศึกษา เพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สามารถนำองค์กรสู่การเป็นผู้นำ โดยพัฒนาความรู้ สร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงาน พร้อมรับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น การจัดการความรู้นี้มีความสำคัญในการสร้างความรู้สึกร่วมของคนในสถานศึกษา สร้างความภูมิใจในการทำงานและกระตุ้นให้คนทำงานเต็มตามศักยภาพ

วันชัย ราชวงศ์ (2562, หน้า 27) เสนอว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องอำนวยความสะดวกและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยเทคโนโลยีที่หลากหลาย เพื่อนำไปสู่ นวัตกรรมการเรียนรู้ จัดสิ่งแวดล้อมที่ยืดหยุ่นเป็นสำคัญ โดยใช้เทคโนโลยีที่ตรงความต้องการ

ของผู้เรียน และอำนวยความสะดวกในการใช้เทคโนโลยี สนับสนุนส่งเสริมกระบวนการเรียน การสอนที่พัฒนาการคิด การตัดสินใจและทักษะการแก้ปัญหา

มณีนีรัตน์ สุดเต้, หยกแก้ว กมลวรรณ และมานี แสงศิริ (2563, หน้า 359) เสนอว่า ผู้บริหารควรมีการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง และหน่วยงาน ต่าง ๆ ภายนอกสถานศึกษา เพื่อจัดหาแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา จัดบรรยากาศ การเรียนรู้ให้เอื้ออำนวยและมีการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ อีกทั้งผู้บริหารควรเปิดโอกาส และให้การสนับสนุนในเรื่องของเทคโนโลยีและอุปกรณ์อย่างเต็มที่ และมีการจัดทำแหล่งเรียนรู้ ภายในสถานศึกษา โดยการอัปเดตข้อมูลข่าวสารหรือความรู้ต่าง ๆ ลงในเว็บไซต์ของโรงเรียน เพื่อให้ นักเรียนสามารถเข้าถึงได้ง่าย

กล่าวโดยสรุป ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ ของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดสิ่งแวดล้อมความสะดวก เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ในยุคดิจิทัล โดยการจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ ที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ประเมินสื่อ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และจัดสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาเป็นแบบสมัยใหม่ มีการจัดแหล่งความรู้ด้วยข้อมูลจำนวนมาก เพื่อการค้นคว้าด้วยตนเอง มีระบบอินเทอร์เน็ต และการนำเทคโนโลยีมาเปลี่ยนแปลงหลักการ พื้นฐานในการเรียนการสอน และต้องจัดหาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย สนับสนุนสถานศึกษา ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ทันสมัยอันจะเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน

4. ด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559, สื่อออนไลน์) เสนอว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดให้มี ระบบการกำกับติดตามและการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ ICT ของสถานศึกษาทั้งครูอาจารย์ บุคลากรทุกคนและนักเรียนว่าสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามนโยบายอย่างถูกต้อง เหมาะสมหรือไม่

อดิพร เกิดเรือง (2560, หน้า 180-181) เสนอว่า การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ผู้บริหาร จะต้องมีการวัดและประเมินผล โดยมุ่งให้ครูและผู้เรียนร่วมกันกำหนดแนวทางในการประเมิน เน้นการประเมินเพื่อพัฒนามากกว่าการประเมินเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ ระบบการศึกษาต้องเชื่อมต่อ เข้ากับทางด่วนสารสนเทศอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อเร่งอัตราการเติบโตของข้อมูลและเทคโนโลยี ในทุกแขนงได้อย่างแท้จริง

เพ็ญจันทร์ สินธุเขต (2560, หน้า 10) เสนอแนวทางในการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารต้องมีการวัดผลประเมินผลปฏิรูปการวัดและประเมินผลการศึกษา

เป็นการประเมินในรูปแบบใหม่ที่เน้นทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 วิธีการวัดผลประเมินที่หลากหลาย เน้นการสะท้อนผลการปฏิบัติ

สงบ อินทรมณี (2562, หน้า 357) เสนอว่า การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลควรต้องมีการบริหารการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา การบริหารเทคโนโลยีสำหรับสถานศึกษา และการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี

วันชัย ราชวงศ์ (2562, หน้า 28) เสนอว่า ผู้บริหารสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดและประเมินผลทั้งในแง่ของการเรียนการสอน หรือการประเมินการใช้เทคโนโลยี โดยมีการใช้เทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมข้อมูลและแปลผลการวิเคราะห์ ใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ใช้เทคโนโลยีในการวินิจฉัยและประเมินระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา และประเมินคุณภาพของเทคโนโลยีที่ใช้ในสถานศึกษา

มณีรัตน์ สุดเต้, หยกแก้ว กมลวรเดช และมานี แสงหิรัญ (2563, หน้า 359) เสนอว่า ผู้บริหารควรมีการสังเกตจากแผนการสอนและสื่อการสอนของครู ควรมีการเดินสังเกตการณ์สอนของครูผู้สอนแต่ละคน สอบถามจากครูข้างห้องหรือครูหัวหน้าสายชั้น รวมถึงสอบถามจากนักเรียน มีการบันทึกผลการนิเทศการสอนเป็นลายลักษณ์อักษรมีการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับจุดเด่นของการสอนที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อให้ครูสามารถนำไปปฏิบัติกับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม มีการจัดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ และนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการควบคุมประสิทธิภาพของการทำงานโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

สุชญา โกมลวานิช และคณะ (2563, หน้า 640) เสนอว่า ผู้บริหารมีบทบาทในการค้นหา ประเมิน การใช้ แบ่งปันและสร้างสรรค์สารสนเทศ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล สร้างนวัตกรรมและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น การออกแบบการจัดการเรียนรู้ดิจิทัล การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ดิจิทัล การสร้างบรรยากาศการใช้เทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การแบ่งปันข้อมูลผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล การสร้างสื่อดิจิทัลมาบูรณาการการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นต้น

กล่าวโดยสรุป ด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มี การจัดให้มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ และแบบฟอร์มที่ใช้ในการวัดผล ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ตามแผนให้เป็นปัจจุบัน นำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการควบคุมประสิทธิภาพของการทำงานโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่หลากหลายและทันสมัย

รวมถึงมีการบันทึกผลการนิเทศ และการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับจุดเด่นของการสอนที่ใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อให้ครูสามารถนำไปปฏิบัติกับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยให้คำจำกัดความของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาแพร่ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านส่งเสริมและพัฒนาครู 3) ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กัญเกียรติ แดงสีดา, พิมพกา ธรรมลธิ์ และวชิ ปัญญาใส (2563) ยุคดิจิทัลกับแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 2) เพื่อหาแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยมีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน (Plan) ด้านการดำเนินงานบริหารแหล่งเรียนรู้ (Do) ด้านตรวจสอบ ทบทวนและติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้ (Check) และด้านการสรุป รายงานผล ปรับปรุงและแก้ไขการบริหารแหล่งเรียนรู้ (Action) เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาของโรงเรียนให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนและครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จำนวน 402 คน โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน เก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถาม ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสนทนา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามชนิดประมาณค่า 5 ระดับ และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล พิจารณาความสอดคล้องและความสัมพันธ์ของข้อมูล โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา(Content Analyssis) เพื่อสร้างแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก

2) แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ควรให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอนตามรูปแบบของ PDCA ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการศึกษาองค์ความรู้ ทักษะการใช้เทคโนโลยี ยุคดิจิทัล

มณีรัตน์ สุดเต้, หยกแก้ว กมลวรเดช และมานี แสงหิรัญ (2563) ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 355 คน โดยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด 2) ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการศึกษานิเทศก์ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ผู้บริหาร ครูผู้สอนที่ได้รับรางวัลด้านการสอน หัวหน้าวิชาการ และอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์จำนวน 12 คน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลด้านการวางแผนงานวิชาการผู้บริหารควรมีการสำรวจ และสอบถามความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อนำไปจัดการเรียนการสอนของครูซึ่งให้ครูตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยี ส่งเสริมครูมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ด้านการบริหารจัดการผู้บริหารสร้างระบบฐานข้อมูลของสถานศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีช่วยในการจัดเก็บข้อมูลให้มีความถูกต้อง ทันสมัยและมีช่องทางเข้าถึงอย่างหลากหลาย ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ผู้บริหารควรมีการทำ SWOT จากนั้นมากำหนดวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ตามสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา สร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน จัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เอื้ออำนวย สนับสนุนเรื่องของเทคโนโลยี ด้านการนิเทศ ผู้บริหารควรมีการสังเกตการสอนของครูในรูปแบบที่หลากหลายมีการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับจุดเด่นของการสอนที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน

สุรีพร แก้วโพธิ์ และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2563) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครนายก การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา

นศรนายก 2) หาแนวทางในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานศรนายก ประชากรที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนศรนายก ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 176 คน และผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ครู จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัย พบว่า 1) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษานศรนายกในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 3 แนวทาง ได้แก่ 1) ด้านบทบาทในการวางแผนการเรียนการสอน ควรมีการจัดทำแผนงานในการจัดหาวัสดุ สื่อ อุปกรณ์เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม 2) ด้านบทบาทในการนิเทศภายใน กำกับ ติดตามผลการเรียนการสอนควรมีการวางแผนดำเนินงานด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ 3) ด้านบทบาทในการประเมินผลการเรียนการสอน ควรมีการกำหนดโครงสร้าง หน้าที่ ความรับผิดชอบที่ชัดเจน ในการประเมิน จัดทำคู่มือในการประเมินผลการเรียนการสอน

สรุป สุธงศ์ อึ้งโพธิ์ และชวน ภารังกุล (2562) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการทำงาน จำนวน 298 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้สถิติ F-Test ผลการวิจัย พบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก 2) ความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ซึ่งจำแนกตาม

ขนาดของโรงเรียนในภาพรวมไม่แตกต่างกันจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กชพรพรรณ สุทธิหิรัญพงศ์ (2562) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู และ บุคลากรทางการศึกษา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา และเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา จำแนกตามวิทยฐานะ ประสบการณ์ทำงาน และขาดสถานศึกษา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา และกำหนดผู้ให้ข้อมูลในแต่ละระดับ โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลากแบบไม่ใส่คืน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 347 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) สถิติ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่า t-test และการทดสอบค่า F-test ด้วยวิธีของ Scheffe' และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

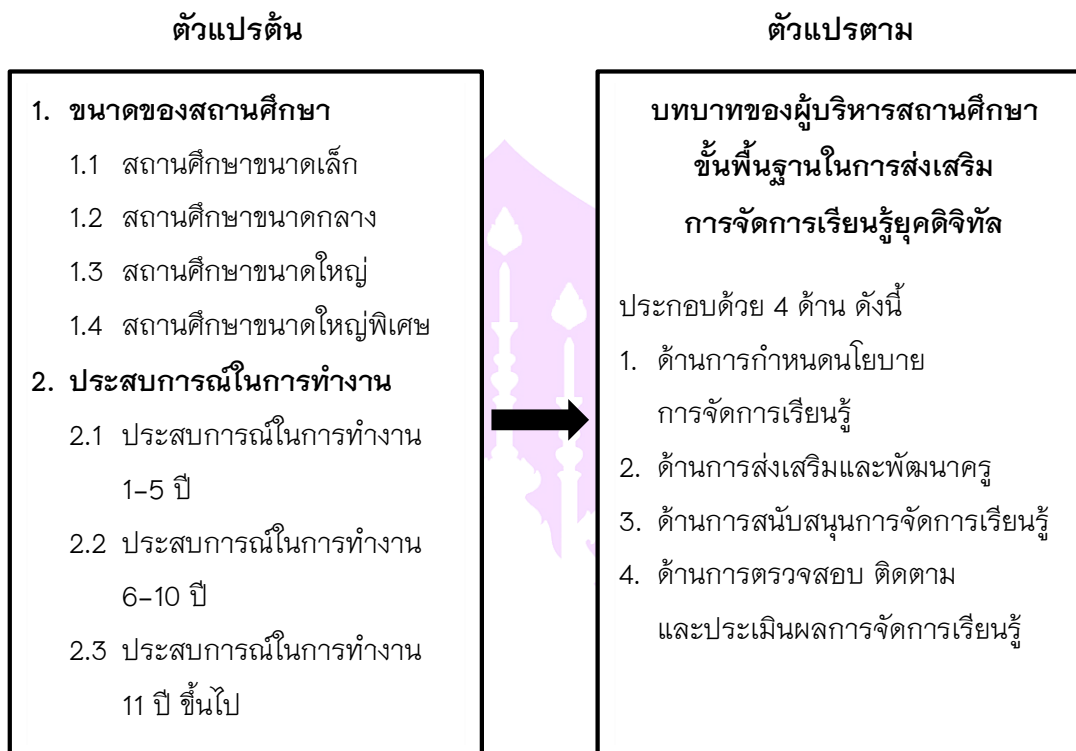
จากการวิจัย พบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรทางการศึกษา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายได้ พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านปัจจัยค่าจุนและด้านปัจจัยจูงใจ 2) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา จำแนกตามวิทยฐานะ ในภาพรวมและรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 3) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรทางการศึกษา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ต่างกัน ทั้งในภาพรวม และรายด้านทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อดีตพร เกิดเรื่อง (2560) การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดในการจัดการการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อรองรับสังคมไทยใน ยุคดิจิทัล ดำเนินการศึกษาโดยวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับ การรู้หนังสือใน ศตวรรษที่ 21 และการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล เพื่อให้ได้พรมแดนใหม่แห่งการเรียนรู้ (New frontier of learning) เป็นการ วิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสาร (Content Analysis)

ผลการศึกษามีดังนี้ 1) องค์ประกอบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อรองรับสังคมในยุคดิจิทัล มี 4 องค์ประกอบหลัก คือ 1.1) การเรียนรู้ เกี่ยวกับดิจิทัล 1.2) การคิดสร้างสรรค์ 1.3) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และ 1.4) ผลลัพธ์ที่มีคุณภาพสูง 2) การเปลี่ยนผ่านการเรียนรู้จากยุคเดิมสู่ยุคดิจิทัล ต้องจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเรียน การทำงาน และการดำรงชีวิต เน้นการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมการค้นคว้าด้วยตนเอง โดยนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนรู้ให้มากที่สุด ครูเป็นเพียงผู้ชี้แนะแนวทางในการเรียนรู้ตามหลักสูตร และมุ่งการวัดผลและประเมินผล เพื่อดูการพัฒนาการมากกว่าการวัดผลสัมฤทธิ์ 3) การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล ต้องคำนึงถึงการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เน้นการสร้างสรรค์ปรับแต่งการเรียนรู้ การคิดเชิงวิพากษ์ และการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน เน้นการใช้เครือข่ายออนไลน์ในการจัดการเรียนรู้ สร้างสถานการณ์ จำลองให้ผู้เรียนพบประสบการณ์จริง เนื้อหาการเรียนรู้ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้บนเครือข่ายออนไลน์ สามารถสร้างองค์ ความรู้ แบ่งปันความรู้และเนื้อหาผ่านเครือข่ายออนไลน์ และส่งเสริมความรู้ในโลกแห่งการทำงานมากขึ้น

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทในการวางแผนดำเนินงานของโรงเรียนในทุกมิติ โดยเฉพาะการบริหารจัดการการเรียนรู้ ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญที่จะพัฒนาบุคลากรและนักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ เพื่อให้ก้าวทันการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ เพื่อความพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการการเรียนรู้ โดยใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาโดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 16 โรงเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 728 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 16 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 728 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณจากสูตรของ Yamane (1967) (กชพรพรรณ สุทธิหิรัญพงศ์, 2562, หน้า 32) ที่คำนวณจากระดับความคลาดเคลื่อนที่ .05 ซึ่งจะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

$$\text{สูตร } n = N / (1 + Ne^2)$$

โดย n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

E แทน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง 0.05

ดังนั้น เมื่อนำมาคำนวณโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ข้างต้น จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{สูตร } n &= 728 / (1 + 728(0.05)^2) \\ &= 258.15 \approx 258 \end{aligned}$$

จากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำแนกโดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้น (Strata) จำนวน 4 ขนาด ได้แก่ ขนาดเล็ก

ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละสถานศึกษา โดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane)

เลือกกลุ่มตัวอย่าง ข้าราชการครูในแต่ละขนาดของสถานศึกษาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลากจำนวนข้าราชการครูเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียน ทั้ง 16 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 258 คน

จากขั้นตอนดำเนินการสุ่มตัวอย่างสามารถแสดงรายละเอียดของประชากร และกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดของสถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	141	50
โรงเรียนเมืองแพร์	16	6
โรงเรียนถิ่นโอกาสวิทยา	19	7
โรงเรียนท่าข้ามวิทยาคม	16	6
โรงเรียนห้วยม้าวิทยาคม	18	6
โรงเรียนเวียงเทพวิทยา	12	4
โรงเรียนม่วงไข่พิทยาคม	28	10
โรงเรียนบ้านกาตประจักษ์นคราห์	12	4
โรงเรียนสรอยวิทยา	20	7
ขนาดกลาง	221	78
โรงเรียนร่องวางอนุสรณ์	50	18
โรงเรียนสองพิทยาคม	49	17
โรงเรียนสูงเม่นชนูปถัมภ์	46	16
โรงเรียนวิไลเกียรติอุปถัมภ์	34	12
โรงเรียนวังชันวิทยา	42	15
ขนาดใหญ่	61	22
โรงเรียนลองวิทยา	61	22
ขนาดใหญ่พิเศษ	305	108
โรงเรียนนาริรัตน์จังหวัดแพร่	149	53
โรงเรียนพิริยาลัยจังหวัดแพร่	156	55
รวม	728	258

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ ประสิทธิภาพในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ ลิกเคอร์ต (Likert's Scale) ตามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการรวบรวมความรู้และข้อมูล ที่ได้ศึกษาค้นคว้ามากำหนดกรอบของคำถาม จำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้
2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู
3. ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้
4. ด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน โดยศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล เพื่อหาขอบเขต สาระสำคัญเป็นแนวทาง
ในการสร้างแบบสอบถาม และปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการ

2. สร้างแบบสอบถามตามแนวคิดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน
ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลที่ได้ศึกษา และนำเสนอประธานและกรรมการ
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน มีรายชื่อ
ดังนี้

3.1 นายเลิศชาย รัตนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนพิริยาลัยจังหวัดแพร่

3.2 นางฉัตรชนก ตันมา ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

3.3 ดร.วรรณกร พรประเสริฐ อาจารย์ประจำวิทยาลัยการศึกษ สาขาวิชาวัด
และประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of item Objective
Congruence: IOC) โดยกำหนดคะแนนสำหรับการพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับโครงสร้างและเนื้อหา

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับโครงสร้างและเนื้อหา

-1 หมายถึง แน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับโครงสร้างและเนื้อหา

4. นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน มาคิดค่าดัชนีความสอดคล้อง
ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ (Index of item Objective Congruence: IOC)
แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปไว้ใช้ ได้ค่า IOC มีค่า 1.00 ทุกข้อ
ซึ่งมีความตรงของเนื้อหา นำแบบสอบถามมาปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย พิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับครูในโรงเรียนพิริยาลัยจังหวัดแพร่
จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยหา
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (1990, pp.202-204) ได้ค่า
ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.986

6. นำแบบสอบถามที่ไปทดลองใช้มาปรับแก้แล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ
ความถูกต้อง

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้ว ไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องกับความจริงมากที่สุด ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือราชการถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยด้วยการกรอกข้อมูลออนไลน์ผ่าน Google form
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม หากได้ไม่ครบจำนวน ผู้วิจัยทำการติดตามทางโทรศัพท์ด้วยตนเอง
4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ตามขั้นตอนการจัดเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ มีรายละเอียด ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย
2. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 เป็นข้อมูลความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จัดลำดับความคิดเห็น โดยแยกเป็นรายข้อ รายด้านและโดยภาพรวม นำเสนอขอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยายและใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 209) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
 ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance: ANOVA) กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยเรื่อง “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่” มีดังนี้

สถิติพื้นฐาน

1. ร้อยละ % (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย \bar{X} (Mean)
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance: ANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ
1.	ขนาดของสถานศึกษา		
	สถานศึกษาขนาดเล็ก	50	19.37
	สถานศึกษาขนาดกลาง	78	30.23
	สถานศึกษาขนาดใหญ่	22	8.52
	สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ	108	41.86
	รวม	258	100.0
2.	ประสบการณ์ในการทำงาน		
	ประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี	71	27.52
	ประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี	61	23.64
	ประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปี ขึ้นไป	126	48.84
	รวม	258	100.0

จากตาราง 3 พบว่า สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 41.86 รองลงมา สถานศึกษาขนาดกลาง มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 30.23 สถานศึกษาขนาดเล็ก มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 19.37 และ สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 8.52 ตามลำดับ และในด้านประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปี ขึ้นไป 126 คน คิดเป็นร้อยละ 48.84 รองลงมา จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.52 และจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.64

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครู ต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ โดยภาพรวม

บทบาทของผู้บริหาร	N = 258		ระดับบทบาท
	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้	4.31	0.62	มาก
2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู	4.33	0.60	มาก
3. ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้	4.21	0.64	มาก
4. ด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล การจัดการเรียนรู้	4.18	0.66	มาก
รวมเฉลี่ย	4.26	0.59	มาก

จากตาราง 4 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ในภาพรวม บทบาทของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาบทบาทของผู้บริหารเป็นรายด้าน พบว่า ทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.18-4.33 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมา คือ ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.31$) ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.21$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.18$) ตามลำดับ

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้

ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้	N = 258		ระดับ บทบาท
	\bar{X}	S.D.	
1. ผู้บริหารวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	4.36	0.70	มาก
2. ผู้บริหารจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	4.41	0.73	มาก
3. ผู้บริหารกำหนดนโยบายที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยเน้นให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	4.36	0.72	มาก
4. ผู้บริหารส่งเสริมการจัดอบรมให้ครูวิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.33	0.76	มาก
5. ผู้บริหารจัดหลักสูตรการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ผ่านเว็บไซต์ระบบออนไลน์ และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.23	0.73	มาก
6. ผู้บริหารจัดทำแผนการปฏิบัติการ งาน/โครงการที่เน้นการนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการพัฒนางาน	4.36	0.76	มาก
7. ผู้บริหารมีการสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่เป็นนวัตกรรมทางเทคโนโลยีของโรงเรียนเพื่อนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล	4.19	0.74	มาก
8. ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับการบริหารจัดการที่ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา	4.22	0.75	มาก
รวมเฉลี่ย	4.31	0.62	มาก

จากตาราง 5 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 8 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.19–4.41 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 4.41$) ข้อที่รองลงมา คือ ผู้บริหารวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเพื่อกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 4.36$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่เป็นนวัตกรรมทางเทคโนโลยีของโรงเรียน เพื่อนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 4.19$)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู

ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู	N = 258		ระดับบทบาท
	\bar{X}	S.D.	
1. ผู้บริหารจัดประชุมชี้แจงการพัฒนาครูและหลักเกณฑ์ในการพัฒนาครูให้พร้อมต่อการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	4.33	0.71	มาก
2. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูอบรมทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง	4.33	0.72	มาก
3. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและคอมพิวเตอร์	4.40	0.71	มาก
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงยอมรับเทคโนโลยีและปรับตัวให้ทันยุคดิจิทัล	4.42	0.70	มาก
5. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีไปบูรณาการในการจัดการเรียนรู้อย่างได้อย่างเหมาะสม	4.38	0.69	มาก
6. ผู้บริหารจัดแหล่งเรียนรู้ให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ	4.22	0.76	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู	N = 258		ระดับบทบาท
	\bar{X}	S.D.	
7. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูเป็นสมาชิกของชมรม สมาคมหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้	4.19	0.81	มาก
8. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาทักษะความสามารถในการสร้างความรู้ผ่านสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย	4.31	0.70	มาก
9. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะดิจิทัล	4.40	0.67	มาก
10. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล	4.29	0.70	มาก
รวมเฉลี่ย	4.33	0.60	มาก

จากตาราง 6 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครูในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 10 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.19–4.42 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ยอมรับเทคโนโลยีและปรับตัวให้ทันยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 4.42$) ข้อที่รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและคอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 4.40$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูเป็นสมาชิกของชมรม สมาคมหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.19$)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้

ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้	N = 258		ระดับบทบาท
	\bar{X}	S.D.	
1. ผู้บริหารจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เช่น สื่อ เทคโนโลยี อุปกรณ์ต่าง ๆ	4.24	0.70	มาก
2. ผู้บริหารระดมทรัพยากร จัดสรรงบประมาณ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	4.20	0.70	มาก
3. ผู้บริหารสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นให้กับครูที่คิดค้นหรือสร้างนวัตกรรมใหม่ เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน	4.19	0.73	มาก
4. ผู้บริหารจัดให้มีระบบอินเทอร์เน็ตให้ใช้งานได้อย่างทั่วถึง ใช้งานได้ทุกคน เพื่อการเข้าถึงข้อมูลที่รวดเร็ว	4.25	0.76	มาก
5. ผู้บริหารจัดสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาด้วยการสร้างข้อมูลจำนวนมากเพื่อการค้นคว้าด้วยตนเอง	4.10	0.79	มาก
6. ผู้บริหารส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์และฝึกปฏิบัติจริง	4.22	0.76	มาก
7. ผู้บริหารส่งเสริมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมบูรณาการเทคโนโลยีสืบค้นและใช้เนื้อหาเป็นฐานสอนในบริบทที่เป็นจริง	4.28	0.76	มาก
8. ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาการคิดการตัดสินใจและทักษะการแก้ปัญหา	4.16	0.77	มาก
9. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการพัฒนาสื่อสร้างความรู้ในการใช้สื่อสารสนเทศ และเทคโนโลยีหลากหลายในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลในอินเทอร์เน็ต	4.20	0.73	มาก
10. ผู้บริหารจัดหาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายสนับสนุนสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ทันสมัย	4.29	0.80	มาก
รวมเฉลี่ย	4.21	0.64	มาก

จากตาราง 7 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 10 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.10 – 4.29 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารจัดหาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายสนับสนุนสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ทันสมัย ($\bar{X} = 4.29$) ข้อที่รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมบูรณาการเทคโนโลยีสืบค้น และใช้เนื้อหาเป็นฐานสอนในบริบทที่เป็นจริง ($\bar{X} = 4.28$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารจัดสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาด้วยการสร้างข้อมูลจำนวนมากเพื่อการค้นคว้าด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.10$)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้

	ด้านการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้		ระดับ บทบาท
	\bar{X}	S.D.	
1. ผู้บริหารจัดระบบการกำกับ ติดตาม และการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ ICT ของครูและนักเรียน	4.18	0.80	มาก
2. ผู้บริหารประเมินผลการเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย และทันสมัย เน้นการสะท้อนผลการปฏิบัติการ	4.24	0.73	มาก
3. ผู้บริหารส่งเสริมการวัดและประเมินผลโดยให้ครูและนักเรียนร่วมกำหนดแนวทางในการประเมิน	4.13	0.77	มาก
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำการประเมินผู้เรียน โดยเน้นการประเมินกระบวนการพัฒนามากกว่าการประเมินผลสัมฤทธิ์	4.14	0.74	มาก
5. ผู้บริหารส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้	4.18	0.80	มาก
6. ผู้บริหารจัดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศให้มีความทันสมัย และพร้อมใช้งานอยู่เสมอ	4.19	0.70	มาก
7. ผู้บริหารให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอนยุคดิจิทัล	4.19	0.74	มาก
8. ผู้บริหารประชุมชี้แจงจุดเด่นของการสอนที่ใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อให้ครูนำไปปฏิบัติกับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม	4.20	0.76	มาก
รวมเฉลี่ย	4.18	0.66	มาก

จากตาราง 8 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการตรวจสอบติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 8 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.13–4.24 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารประเมินผลการเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่หลากหลายและทันสมัย เน้นการสะท้อนผลการปฏิบัติการ ($\bar{X} = 4.24$) ข้อที่รองลงมา คือ ผู้บริหารประชุมชี้แจงจุดเด่นของการสอนที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อให้ครูนำไปปฏิบัติกับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.20$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมการวัดและประเมินผล โดยให้ครูและนักเรียนร่วมกำหนดแนวทางในการประเมิน ($\bar{X} = 4.13$)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

จากผลการศึกษารoles บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ผู้วิจัยผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหาร
สถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ จำแนกตามขนาดของ
สถานศึกษา

บทบาทของผู้บริหาร	ขนาดของ สถานศึกษา	<i>n</i>	\bar{X}	<i>S.D.</i>
1. ด้านการกำหนดนโยบาย การจัดการเรียนรู้	เล็ก	50	4.54	0.51
	กลาง	78	4.30	0.60
	ใหญ่	22	4.30	0.59
	ใหญ่พิเศษ	108	4.21	0.69
2. ด้านการส่งเสริมและ พัฒนาครู	เล็ก	50	4.53	0.50
	กลาง	78	4.30	0.61
	ใหญ่	22	4.27	0.62
	ใหญ่พิเศษ	108	4.28	0.62
3. ด้านการสนับสนุน การจัดการเรียนรู้	เล็ก	50	4.49	0.59
	กลาง	78	4.20	0.61
	ใหญ่	22	4.09	0.76
	ใหญ่พิเศษ	108	4.13	0.64
4. ด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล การจัดการเรียนรู้	เล็ก	50	4.37	0.62
	กลาง	78	4.21	0.67
	ใหญ่	22	3.99	0.80
	ใหญ่พิเศษ	108	4.11	0.65
โดยภาพรวม	เล็ก	50	4.49	0.51
	กลาง	78	4.25	0.57
	ใหญ่	22	4.16	0.67
	ใหญ่พิเศษ	108	4.19	0.60

จากตาราง 9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ตามลำดับ ดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 50 คน ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.51 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.51) รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.50) ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.59) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการตรวจสอบติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.62)

โรงเรียนขนาดกลาง มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 78 คน ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.57 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.60) รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.61) ด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.67) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.61)

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 22 คน ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.67 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.59) รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.62) ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.76) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการตรวจสอบติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.80)

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 108 คน ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.60 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.69) รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.62) ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.64) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.65)

ตาราง 10 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษาแพร่ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

บทบาทของผู้บริหาร	แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS	F
	ระหว่างกลุ่ม	ภายในกลุ่ม				
1. ด้านการกำหนดนโยบาย การจัดการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม		3.401	3	1.134	2.999*
	ภายในกลุ่ม		96.010	254	0.378	
	รวม		99.411	257		
2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู	ระหว่างกลุ่ม		2.515	3	0.838	2.350
	ภายในกลุ่ม		90.581	254	0.357	
	รวม		93.096	257		
3. ด้านการสนับสนุนการจัด การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม		4.808	3	1.603	4.004*
	ภายในกลุ่ม		101.676	254	0.400	
	รวม		106.485	257		
4. ด้านการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล การจัด การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม		3.230	3	1.077	2.444
	ภายในกลุ่ม		111.897	254	0.441	
	รวม		115.127	257		
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม		3.277	3	1.092	3.259*
	ภายในกลุ่ม		85.134	254	0.335	
	รวม		88.411	257		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษาแพร่ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาโดยรวม 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้และด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ขนาดของสถานศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษาแพร่ และมีอย่างน้อย

2. คู่ที่มีผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ที่แตกต่างกัน แสดงดังตาราง 11-13

ตาราง 11 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ โดยภาพรวม จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา (n = 258)

ขนาดของสถานศึกษา	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
ขนาดเล็ก		0.234	0.319	0.296*
ขนาดกลาง			0.085	0.062
ขนาดใหญ่				-0.023
ขนาดใหญ่พิเศษ				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล โดยภาพรวม จำแนกขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กกับผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ในด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา (n = 258)

ขนาดของสถานศึกษา	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
ขนาดเล็ก		0.241	0.226	0.314*
ขนาดกลาง			-0.015	0.073
ขนาดใหญ่				0.088
ขนาดใหญ่พิเศษ				

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 แสดงว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล ในด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ จำแนกขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กกับตอบผู้แบบสอบถามที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ในด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา (n = 258)

ขนาดของสถานศึกษา	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
ขนาดเล็ก		0.290	0.395	0.355*
ขนาดกลาง			0.105	0.066
ขนาดใหญ่				-0.040
ขนาดใหญ่พิเศษ				

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล ในด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กกับตอบแบบสอบถามที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาแพร่ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

จากผลการศึกษารายละเอียดของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริม
การจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการทำงาน ผู้วิจัยผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

บทบาทของผู้บริหาร	ประสบการณ์ ในการทำงาน	<i>n</i>	\bar{X}	<i>S.D.</i>
1. ด้านการกำหนดนโยบาย การจัดการเรียนรู้	1-5 ปี	71	4.21	0.64
	6-10 ปี	61	4.15	0.77
	11 ปีขึ้นไป	126	4.44	0.49
2. ด้านส่งเสริมและพัฒนาครู	1-5 ปี	71	4.16	0.68
	6-10 ปี	61	4.20	0.66
	11 ปีขึ้นไป	126	4.49	0.48
3. ด้านการสนับสนุน การจัดการเรียนรู้	1-5 ปี	71	4.12	0.70
	6-10 ปี	61	4.13	0.64
	11 ปีขึ้นไป	126	4.31	0.60
4. ด้านการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล การจัดการเรียนรู้	1-5 ปี	71	4.16	0.75
	6-10 ปี	61	4.01	0.69
	11 ปีขึ้นไป	126	4.28	0.60
โดยภาพรวม	1-5 ปี	71	4.16	0.64
	6-10 ปี	61	4.13	0.65
	11 ปีขึ้นไป	126	4.38	0.49

จากตาราง 14 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ประกอบด้วย ประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี ประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี และ ประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาแพร่ ตามลำดับ ดังนี้

ประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 71 คน ในภาพรวม มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.64 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.64) รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.68) ด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.75) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.70)

ประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 61 คน ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.65 เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.66) รองลงมา คือ ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.77) ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.64) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.69)

ประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปี มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 126 คน ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.49 เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.48) รองลงมา คือ ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.49) ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.66) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.60)

ตาราง 15 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขต
 พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาแพร่ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

บทบาทของผู้บริหาร	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F
1. ด้านการกำหนดนโยบาย การจัดการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	4.630	2	2.315	6.228*
	ภายในกลุ่ม	94.781	255	0.372	
	รวม	99.411	257		
2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู	ระหว่างกลุ่ม	6.363	2	3.181	9.353*
	ภายในกลุ่ม	86.733	255	0.340	
	รวม	93.096	257		
3. ด้านการสนับสนุนการจัด การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2.196	2	1.098	2.685
	ภายในกลุ่ม	104.289	255	0.409	
	รวม	106.485	257		
4. ด้านการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล การจัดการ การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2.917	2	1.459	3.315*
	ภายในกลุ่ม	112.210	255	0.440	
	รวม	115.127	257		
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	3.679	2	1.839	5.536*
	ภายในกลุ่ม	84.732	255	0.332	
	รวม	88.411	257		

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาแพร่ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน เมื่อพิจารณาโดยรวม 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ ด้านส่งเสริมและพัฒนาครู และด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล การจัดการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกันมีผลต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาแพร่ และมีอย่างน้อย 3 คู่

ที่มีผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ที่แตกต่างกัน แสดงดังตาราง 16-19

ตาราง 16 แสดงการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ของ
บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุค
ดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ โดยภาพรวม
จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน (n = 258)

ประสบการณ์ในการทำงาน	1-5 ปี	6-10 ปี	11 ปีขึ้นไป
1-5 ปี		0.0330	-0.223*
6-10 ปี			-0.255*
11 ปีขึ้นไป			

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล โดยภาพรวม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 แสดงการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ของ
บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุค
ดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการกำหนด
นโยบายการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน (n = 258)

ประสบการณ์ในการทำงาน	1-5 ปี	6-10 ปี	11 ปีขึ้นไป
1-5 ปี		0.060	-0.237*
6-10 ปี			-0.297*
11 ปีขึ้นไป			

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 แสดงว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปีกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปีกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 แสดงการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe') ของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน (n = 258)

ประสบการณ์ในการทำงาน	1-5 ปี	6-10 ปี	11 ปีขึ้นไป
1-5 ปี		-0.046	-0.334*
6-10 ปี			-0.288*
11 ปีขึ้นไป			

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปีกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปีกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 แสดงการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe') ของ
 บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุค
 ดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการ
 ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้จำแนกตาม
 ประสบการณ์ในการทำงาน (n = 258)

ประสบการณ์ในการทำงาน	1-5 ปี	6-10 ปี	11 ปีขึ้นไป
1-5 ปี		0.150	-0.115
6-10 ปี			-0.265*
11 ปีขึ้นไป			

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 แสดงว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของบทบาทผู้บริหาร
 สถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล ด้านการตรวจสอบ ติดตาม
 และประเมินผล การจัดการเรียนรู้จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ตอบ
 แบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์
 ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการ
 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาแพร่ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 728 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 258 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการคำนวณจากสูตร ของ Yamane (1967) จากนั้นทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษารoles of principals of basic level schools in promoting digital learning management. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ตามความคิดเห็นของครูพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู รองลงมา คือ ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ มีค่าอยู่ในระดับมาก โดยแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ข้อที่รองลงมา คือ ผู้บริหารวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเพื่อกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่เป็นนวัตกรรมทางเทคโนโลยีของโรงเรียนเพื่อนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

1.2 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง ยอมรับเทคโนโลยีและปรับตัวให้ทันยุคดิจิทัล ข้อที่รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและคอมพิวเตอร์ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูเป็นสมาชิกของชมรม สมาคมหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

1.3 ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารจัดหาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายสนับสนุนสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ทันสมัย ข้อที่รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมบูรณาการเทคโนโลยี สืบค้นและใช้เนื้อหาเป็นฐานสอนในบริบทที่เป็นจริง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารจัดสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาด้วยการสร้างข้อมูลจำนวนมากเพื่อการค้นคว้าด้วยตนเอง

1.4 ด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารประเมินผลการเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่หลากหลายและทันสมัย เน้นการสะท้อนผลการปฏิบัติการ ข้อที่รองลงมา คือ ผู้บริหารประชุมชี้แจงจุดเด่นของการสอนที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อให้ครูนำไปปฏิบัติกับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม ส่วนข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมการวัดและประเมินผลโดยให้ครูและนักเรียนร่วมกำหนดแนวทางในการประเมิน

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน พบความแตกต่าง ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้และด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1

2.2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ด้านการส่งเสริมและพัฒนาคู และด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ พบว่า มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว เมื่อเปรียบเทียบกับ การเปลี่ยนแปลงในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งมีผลกระทบต่อ การบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ดังนั้น ในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิด การบริหารของตนเองให้ทันต่อสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัยสามารถบริหารจัดการ

สถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เพ็ญจันทร์ สินธุเขต (2560) ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการศึกษาในยุคนี้ (ยุคดิจิทัล): Thailand 4.0 ได้ดำเนินการศึกษาโดยวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทิศทาง และแนวทางของการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล แนวคิด พบว่า ในการบริหารการศึกษาผู้บริหารจะต้องพัฒนาคุณภาพของคน ต้องมีความเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยนการเรียนรู้ของคนทั้งระบบ ปรับเปลี่ยนการเรียนรู้เพื่อมุ่งการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ปรับเปลี่ยนระบบเพื่อจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบท สอดคล้องกับอนวัช สอนภักดี (2557) ที่กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาการศึกษา ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงในโลกยุคดิจิทัล จึงต้องพัฒนาบทบาทในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนทิศทางการศึกษา ให้สามารถคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงของการศึกษา โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มณีรัตน์ สุดเต้ หยกแก้ว, กลมวรเดช และมานี แสงหิรัญ (2563) ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ที่พบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารจะต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการพัฒนาการศึกษาเพื่อสู่อาเซียน ประกอบกับเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว

ผู้วิจัยได้ศึกษาการศึกษารูปแบบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ พบว่ามีประเด็นสำคัญในรายด้านที่ผู้วิจัยนำมาอภิปราย ดังนี้

1.1 ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะบทบาทของผู้บริหารที่มีการจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล รวมถึงมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเพื่อกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเพื่อกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ และจัดทำแผนการปฏิบัติการ งาน โครงการที่เน้นการนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการพัฒนา งานส่งเสริมการจัดอบรมให้ครูวิเคราะห์ และพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สอดคล้องกับแนวคิดของ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559, สืบออนไลน์) ที่กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลว่าควรจะมีการกำหนดวิสัยทัศน์ด้าน ICT

บริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ Hardware, Software, Network และเครือข่ายไร้สายต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้ครู อาจารย์ บุคลากร และนักเรียนทุกคนสามารถใช้และเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว สะดวกต่อการใช้งาน พร้อมทั้งจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนอย่างเพียงพอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพงศ์ อึ้งโพธิ์และชวน ภาวังกุล (2562) ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยจะต้องมีการกำหนดนโยบาย วางแผนงาน ดำเนินการตามนโยบายหรือแนวทางที่ได้วางไว้ นอกจากนี้จะต้องมีการประสานกับฝ่ายต่าง ๆ ทั้งครู บุคลากรในโรงเรียน ตลอดจนผู้ปกครองและนักเรียน เพื่อให้ทราบและเข้าใจถึงแนวนโยบายต่าง ๆ ในการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพร แก้วโพธิ์ และพิมพ์พรรณ เพชรสมบัติ (2563) ศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการวางแผนการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยจะต้องมีการวางแผนเพื่อกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน จัดทำแผนงานโครงการ กำหนดวิธีการดำเนินงานทั้งในด้านงบประมาณ สื่อวัสดุอุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้

1.2 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีภาวะผู้นำ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี ยอมรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ปรับตัวให้ทันยุคดิจิทัลและสนับสนุนให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีไปบูรณาการในการจัดการเรียนรู้อย่างได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562) ที่กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารในยุคดิจิทัลจะต้องมีการสนับสนุนให้ครูมีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูล และสร้างความจุในการเรียนรู้ให้กับครู เพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้เกิดความชำนาญ รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้จุดประกายความคิดใหม่ ๆ กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดด สอดคล้องกับงานวิจัยของ มณีรัตน์ สุดเต้ หยกแก้ว, กลมวรรณ และมานี แสงหิรัญ (2563) ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ที่พบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล ด้านการวางแผนงานวิชาการอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารควรมีการสำรวจหรือสอบถามความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อนำไปจัดการเรียนการสอนของครู ควรชี้ให้ครูตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยี มีการชมเชยและยกย่องครูที่มีความสามารถ ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเอง อยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กชพรพรรณ สุทธิหิรัญพงศ์ (2562) ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรทางการศึกษา เขต 4 พัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ อำเภอของจังหวัดสงขลา พบว่า ผู้บริหารมีบทบาทต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการส่งเสริมพัฒนาครูให้ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และสมรรถนะผ่านการปฏิบัติจริง ช่วยเหลือให้ครูเป็นมืออาชีพได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติอย่างเหมาะสม

1.3 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารจัดหาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายสนับสนุนสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ทันสมัย ส่งเสริมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมบูรณาการเทคโนโลยี สืบค้นและใช้เนื้อหาเป็นฐานสอนในบริบทที่เป็นจริง จัดให้มีระบบอินเทอร์เน็ตให้ใช้งานได้อย่างทั่วถึงใช้งานได้ทุกคน เพื่อการเข้าถึงข้อมูลที่รวดเร็ว จัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เช่น สื่อ เทคโนโลยี อุปกรณ์ต่างๆ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ และฝึกปฏิบัติจริง สอดคล้องกับ วันชัย ราชวงศ์ (2562) ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำสถานศึกษายุคดิจิทัล ดำเนินการศึกษาโดยวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในยุคดิจิทัล และภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา แนวคิดพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีความสามารถในการผลักดันให้ครูใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และการสอน อำนวยความสะดวกและสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีที่หลากหลายเพื่อนำไปสู่นวัตกรรมในการเรียนรู้ จัดสิ่งแวดล้อมที่ยืดหยุ่นเป็นสำคัญโดยใช้เทคโนโลยีที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน รวมถึงอำนวยความสะดวกในการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนและส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาการคิด การตัดสินใจ และทักษะการแก้ปัญหาและดำเนินการให้ครูและบุคลากรมีโอกาสได้รับการพัฒนาวิชาชีพอย่างมีคุณภาพโดยใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของกัญเกียรติ แดงสีดา, พิมพกาธรรมสิทธิ์ และวชิรปัญญาใส ศึกษาเกี่ยวกับยุคดิจิทัลกับแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาพิชฌุโลก เขต 1 พบว่า การศึกษาสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ยุคดิจิทัล ด้านการดำเนินงานบริหารแหล่งเรียนรู้อยู่ในระดับมาก โดยสถานศึกษาต้องมีแหล่งเรียนรู้ที่มีสภาพพร้อมสำหรับให้บริการ นำเครื่องมือสื่อสารในรูปแบบดิจิทัลมาใช้ในการบริหาร แหล่งเรียนรู้ เช่น Line, Facebook นำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการค้นหาข้อมูล และนำเสนอ ข้อมูลของสถานศึกษานำสื่อดิจิทัลมาใช้สร้างแรงกระตุ้นให้เกิดการนำแหล่งเรียนรู้ภายใน สถานศึกษามาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.4 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารประเมินผลการเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่หลากหลายและทันสมัย เน้นการสะท้อนผลการปฏิบัติการ ประชุมชี้แจงจุดเด่นของการสอนที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอนยุคดิจิทัล จัดระบบการกำกับ ติดตามและ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ ICT ของครูและนักเรียน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับ วันชัย ราชวงศ์ (2562) ศึกษาเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำสถานศึกษายุคดิจิทัล ดำเนินการศึกษาโดยวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในยุคดิจิทัลและภาวะผู้นำของ ผู้บริหารสถานศึกษา แนวคิดพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ ในการวัดผลและประเมินผลทั้งในแง่ของการเรียนการสอนหรือการประเมินการใช้เทคโนโลยี โดยมี การใช้เทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมข้อมูลและแปลผลการวิเคราะห์ ใช้เทคโนโลยีในการ วัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ใช้เทคโนโลยีในการวินิจฉัยและประเมินระบบ การบริหารจัดการภายในสถานศึกษา ใช้เทคโนโลยีในการวินิจฉัยและประเมินระบบการบริหาร จัดการภายในสถานศึกษา รวมถึงการประเมินคุณภาพของเทคโนโลยีที่ใช้ในสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ อติพร เกิดเรือง (2560) ศึกษาแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 เพื่อรองรับสังคมไทยในยุคดิจิทัล ดำเนินการศึกษาโดยวิเคราะห์และสังเคราะห์ เอกสารและงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการรู้หนังสือในศตวรรษที่ 21 และการจัด การศึกษาในยุคดิจิทัล เพื่อให้ได้พรมแดนใหม่แห่งการเรียนรู้ (New frontier of learning) จากแนวคิด พบว่า การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ผู้บริหารจะต้องมีการวัดและประเมินผล โดยมุ่งให้ครู และผู้เรียนร่วมกันกำหนดแนวทางในการประเมินเน้นการประเมิน เพื่อพัฒนามากกว่า การประเมินเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ ระบบการศึกษาต้องเชื่อมต่อเข้ากับทางด่วนสารสนเทศ อย่างเต็มรูปแบบ เพื่อเร่งอัตราการเติบโตของข้อมูลและเทคโนโลยีในทุกแขนงได้อย่างแท้จริง

สอดคล้องกับ สงบ อินทรมณี (2562) ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องมีการนิเทศ ติดตาม ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการบริหารจัดการให้ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและ เป้าหมาย มีการยกย่องเชิดชูเกียรติครูและนักเรียนที่ประสบความสำเร็จในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพงศ์ อึ้งโพธิ์ และชวน ภาวังกุล (2562) ศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการ ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการตรวจสอบการพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหาร ต้องเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบประเมินผลทุกขั้นตอน อย่างเป็นระบบ และการติดตามผลโดยเน้นการนำความรู้จากการพัฒนาไปปฏิบัติจริงและ สนับสนุนให้มีการนำผลการตรวจสอบมาใช้แก้ไข ปรับปรุงพัฒนาบุคลากรในครั้งต่อไป มีการระดมพลังสมองของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนา บุคลากร

2. ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาแพร่ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

2.1 จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาแพร่ที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาจะมีบทบาทในการ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลแตกต่างกัน จากการทดสอบสมมุติฐานการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตาม สมมุติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของสถานศึกษาพบว่าด้านการกำหนดนโยบาย การจัดการเรียนรู้และด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และทำให้ทราบอีกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กมีบทบาทในการส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลน้อยกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกันอาจมีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ต่อ การพัฒนาสถานศึกษาแตกต่างกัน รวมถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกของสถานศึกษา สภาพแวดล้อม เทคโนโลยี สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน

การสอน ที่ขึ้นอยู่กับประมาณในการจัดสรรของแต่ละโรงเรียน ซึ่งมีผลต่อการบริหารงานของ ผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ กชพรพรรณ สุทธิศิริพงษ์ (2562) ศึกษาเกี่ยวกับ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรทางการศึกษา เขต 4 พัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ อำเภอของจังหวัดสงขลา พบว่า ผู้บริหาร สถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่อยู่ในขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวม และรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.2 ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ตามความคิดเห็น ของครูที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษา จะมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลแตกต่างกัน จากการทดสอบสมมติฐาน ทางการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ด้านการกำหนด นโยบายการจัดการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู และด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อมีการ เปรียบเทียบเป็นรายคู่ของประสบการณ์ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ ด้านการ ส่งเสริมและพัฒนาครู และด้านการตรวจสอบ ติดตามประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ทำให้ทราบอีกว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปี ขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า จะมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลน้อยกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ ในการทำงานมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ครูที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีประสบการณ์น้อย อาจจะไม่เห็นความสามารถหรือบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารได้ชัดเจนเท่ากับข้าราชการครูที่อยู่ใน สถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก ส่งผลให้การตัดสินใจของครูที่มีประสบการณ์ ในการทำงานน้อยมีความคิดเห็นที่แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก ซึ่งต้องอาศัย การสั่งสมเวลา การร่วมกันทำงาน การเรียนรู้ร่วมกันกับผู้บริหาร ประกอบกับผู้บริหารบางท่าน ยังมีประสบการณ์ในการทำงานน้อย ทำให้เมื่อเกิดเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป จึงไม่สามารถแสดงบทบาทในการบริหารได้ดีเท่าที่ควร อาจส่งผลให้มีการตัดสินใจหรือแก้ปัญหา ผิดพลาดไม่ตรงจุดสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพงศ์ อึ้งโพธิ์ และชวณ ภาวังกุล (2562) ศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการ ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาราชาบุรี เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา ซึ่งจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ดำเนินการบริหารงานและจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่เป็นนวัตกรรมทางเทคโนโลยี เพื่อนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู ผู้บริหารควรมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูเป็นสมาชิกของชมรม สมาคม หรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้
3. ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารควรมีบทบาทในการจัดสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาเป็นแบบสมัยใหม่ มีแหล่งความรู้ในสถานศึกษาด้วยข้อมูลจำนวนมาก มีระบบอินเทอร์เน็ตให้ใช้งานได้ทุกคน เพื่อให้ครูและนักเรียนสามารถค้นคว้าข้อมูลได้ด้วยตนเอง
4. ด้านการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมการวัดและประเมินผลในสถานศึกษาที่ให้ครูและนักเรียนร่วมกำหนดแนวทางในการประเมิน โดยเน้นการประเมินเพื่อให้เกิดกระบวนการพัฒนามากกว่าการประเมินผลสัมฤทธิ์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาและในสังกัดอื่น ๆ
2. ควรศึกษาแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพการบริหารงานในปัจจุบัน

บรรณานุกรม

- กชพรพรรณ สุทธิศิริพงษ์. (2562). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ จังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา**. วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, หาดใหญ่.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542**. กรุงเทพฯ: สยามสปอร์ต ซินดิเคท.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กู่เกียรติ แดงสีดา, พิมพกา ธรรมสิทธิ์ และวชิ ปัญญาใส. (2563). ยุทธศาสตร์กับแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. **วารสารมหาจุฬานาครธรรม์**, 7(6), 48–57.
- เข้มทอง สิริแสงเลิศ. (2555). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. ใน **ประมวลชุดวิชาการจัดและบริหารองค์การทางการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. (ม.ป.ป.). **ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- จรัส เลิศจามีกร. (2554). **กิจกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ในการปฏิบัติของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.
- จิรวัดณ์ พึ่งสุข. (2553). **สภาพและปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.
- จิราภา เพียรเจริญ. (2556). **บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, ปทุมธานี.

ชญา โกมลวานิช, สิทธิชัย สอนสุภี, บุญฤทธิ์ เพ็ชรวิศิษฐ์ และเกื้อจิตต์ ฉิมทิม (ผู้บรรยาย).

(27 มีนาคม 2563). องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23. ใน **การประชุมวิชาการ
การนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 21**. ขอนแก่น:
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ชาญชัย อาจิมสมาจาร. (2545). **การบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

ณัฐชยาน์ โพธิ์ชาธาร. (2553). **การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.

ธงชัย สันติวงษ์. (2555). **การบริหารงานบุคคล** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ประชุมการช่าง.

ธนิดา รัตนพันธ์. (2555). **บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาต่อการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1**. วิทยานิพนธ์
ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ประทุมธานี.

นันทสิริ ไอสุริยวงศ์. (2556). **บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ระดับปฐมวัย จังหวัดปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.,
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ปทุมธานี.

บรรจง ลาวะลี. (2560). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคไร้พรมแดน. **วารสารมหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด**, 6(2), 206-212.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บุญตา ไร่เลิศ. (2550). **บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3**. วิทยานิพนธ์ ค.ม.,
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.

ปณตนนท์ เพ็ชรประภากุล. (2560). **กลยุทธ์การบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะ
การคิดขั้นสูงของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น**. วิทยานิพนธ์ กศ.ด.,
มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.

พะยอม วงศ์สารศรี. (2544). **การบริหารทรัพยากรมนุษย์**. กรุงเทพฯ: คณะวิทยาการ
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

- เพ็ญจันทร์ สิ้นธุเขต (ผู้บรรยาย). (29 กรกฎาคม 2560). การศึกษายุคนี้ (ยุคดิจิทัล).
- ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 3 (หน้า 98-108). ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และวิบูลย์ ไตรณะบุตร. (2542). **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มณีนรัตน์ สุดเต้, หยกแก้ว กมลวรเดช และมานี แสงหิรัญ. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2. **วารสารมหาจุฬานาครธรรม์**, 7(8). 344-359.
- มานะ สิ้นธุวงษานนท์. (2562). คุณภาพชีวิตของผู้เรียนกับการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล. **วารสารแสงอีสาน มหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย เขตอีสาน**, 16. 289-291.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- รุ่งหทัย บุญพรม. (2560). Digital Learning Platform เทรนด์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล. **วารสารพัฒนาข้าราชการ กทม**, 39, 84-87.
- วันชัย ราชวงศ์. (2562). ภาวะผู้นำสถานศึกษายุคดิจิทัล School Leadership in the Digital Age. **วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย**, 1(4), 27-28.
- วิชัย แหวนเพชร. (2553). แบบไหนถึงจะเป็นนักบริหารมืออาชีพ. **วารสารวิทยาลัยการฝึกหัดครู**, 2(2), 5.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2546). **การบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: อักษรภาพิพัฒน์.
- สงบ อินทรมณี. (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น**, 1(4). 357-358.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2542). **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่. (2564). **แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ 2564**.แพร่: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). **แนวทางทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.

- สุกัญญา แซ่ม้าช้อย. (2562). **บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจรรยา ขาวสกุล, ชีระ รุญเจริญ และวรสิทธิ์ รัตนวราหะ (ผู้บรรยาย). (29 กรกฎาคม 2560). ผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล. ใน **การประชุมวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 3 (Conference Proceedings)** (หน้า 138–148). ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- สุรพงศ์ อึ้งโพธิ์ และชวณ ภาวังกุล. (2562). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. **วารสารสังคมศาสตร์วิจัย**, 10, 266–283.
- สุริพร แก้วโพธิ์ และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2563). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครนายก. **วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์**, 8(2), 13–21.
- จุฬาลักษณ์ ไสระพันธ์. (2564). **บทบาทของผู้บริหารในยุคดิจิทัล**. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2564, จาก <https://bit.ly/3KFxyyb>.
- อดิพร เกิดเรือง. (2560). การส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อรองรับสังคมไทยในยุคดิจิทัล. **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง**, 6, 173–183.
- อนวัช สอนักดี. (2557). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2559). **การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล (School Management in Digital Era)**. สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2564, จาก trueplookpanya: <https://www.trueplookpanya.com/knowledge/content/52232/-edu-teaartedu-teaart-teaartdir-->.
- Barnard, C. I. (1962). **Organization and Management**. Cambridge: Arvard University Press.
- Cronbach, L. J. (1990). **Essentials of psychologic test** (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Sergiovanni, T. J. and Burlingame, M. (1992). **Educational Governance and Administration** (3rd ed.). Needham Heights: Allyn and Bacon.
- Simon, H. A. (1950). **Administrative Behavior**. Newyork: McMilln.
- UNESCO. (2000). **Guidance (Module I)**. Paris: Agzi Communication.
- Yamane, T. (1967). **Taro Statistic : An Introductory Analysis**. New York: Harper and row.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพะเยา
UNIVERSITY OF PHAYAO

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. นายเลิศชาย รัตนะ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพิริยาลัยจังหวัดแพร่
2. นางฉัตรชนก ตันมา ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาแพร่
3. ดร.วรรณกร พรประเสริฐ อาจารย์ประจำวิทยาลัยการศึกษา สาขาวิชาวัดและ
ประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

2. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สอบถามข้อมูลของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

3. ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่กระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามใด ๆ ทั้งสิ้น กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ และตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อประโยชน์ในการวิจัยและนำผลการวิจัยไปใช้

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ได้ตอบแบบสอบถาม

นางสาววรรณมล ปัญญาทิพย์
นิสิตหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. ขนาดของสถานศึกษา

- () สถานศึกษาขนาดเล็ก
- () สถานศึกษาขนาดกลาง
- () สถานศึกษาขนาดใหญ่
- () สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

2. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

- () ประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี
- () ประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี
- () ประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ที่ตรงกับระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของท่าน เกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

5 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ยุคดิจิทัล	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้						
1.	ผู้บริหารวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการจัด การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล					
2.	ผู้บริหารจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล					
3.	ผู้บริหารกำหนดนโยบายที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยเน้นให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล					
4.	ผู้บริหารส่งเสริมการจัดอบรมให้ครูวิเคราะห์และพัฒนา หลักสูตรให้เหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน					
5.	ผู้บริหารจัดหลักสูตรการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ผ่านเว็บไซต์ ระบบออนไลน์ และส่งเสริมการเรียนรู้ของ ผู้เรียน					
6.	ผู้บริหารจัดทำแผนการปฏิบัติการงาน/โครงการที่เน้น การนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการพัฒนางาน					
7.	ผู้บริหารมีการสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่เป็น นวัตกรรมทางเทคโนโลยีของโรงเรียน เพื่อนำไปใช้เป็น ส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน และการบริหาร จัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล					
8.	ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับ การบริหารจัดการที่ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา					
ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู						
9.	ผู้บริหารจัดประชุมชี้แจงการพัฒนาครูและหลักเกณฑ์ ในการพัฒนาครูให้พร้อมต่อการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล					
10.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูอบรมทั้งหน่วยงานภายในและ ภายนอกสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง					

ข้อ	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ยุคดิจิทัล	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
11.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและคอมพิวเตอร์					
12.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงยอมรับเทคโนโลยีและปรับตัวให้ทันยุคดิจิทัล					
13.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีไปบูรณาการในการจัดการเรียนรู้อย่างได้อย่างเหมาะสม					
14.	ผู้บริหารจัดแหล่งเรียนรู้ให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ					
15.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูเป็นสมาชิกของชมรม สมาคมหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้					
16.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาทักษะความสามารถในการสร้างความรู้ผ่านสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย					
17.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะดิจิทัล					
18.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล					
ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้						
19.	ผู้บริหารจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เช่น สื่อ เทคโนโลยี อุปกรณ์ต่าง ๆ					
20.	ผู้บริหารระดมทรัพยากร จัดสรรงบประมาณ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล					
21.	ผู้บริหารสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นให้กับครูที่คิดค้น หรือสร้างนวัตกรรมใหม่ เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน					
22.	ผู้บริหารจัดให้มีระบบอินเทอร์เน็ตให้ใช้งานได้อย่างทั่วถึง ใช้งานได้ทุกคน เพื่อการเข้าถึงข้อมูลที่รวดเร็ว					
23.	ผู้บริหารจัดสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาด้วยการสร้างข้อมูลจำนวนมากเพื่อการค้นคว้าด้วยตนเอง					

ข้อ	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ยุคดิจิทัล	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
24.	ผู้บริหารส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์และฝึกปฏิบัติจริง					
25.	ผู้บริหารส่งเสริมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้ เชิงนวัตกรรมบูรณาการเทคโนโลยีสืบค้นและใช้เนื้อหา เป็นฐานสอนในบริบทที่เป็นจริง					
26.	ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอน ที่พัฒนาการคิดการตัดสินใจและทักษะการแก้ปัญหา					
27.	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการพัฒนาสื่อสร้างความรู้ในการ ใช้สื่อสารสนเทศ และเทคโนโลยีหลากหลายในการสืบค้น ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลในอินเทอร์เน็ต					
28.	ผู้บริหารจัดหาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายสนับสนุน สถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ทันสมัย					
ด้านการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้						
29.	ผู้บริหารจัดระบบการกำกับ ติดตาม และการให้คำปรึกษา เกี่ยวกับการใช้ ICT ของครูและนักเรียน					
30.	ผู้บริหารประเมินผลการเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย และทันสมัย เน้นการสะท้อนผลการปฏิบัติการ					
31.	ผู้บริหารส่งเสริมการวัดและประเมินผลโดยให้ครู และนักเรียนร่วมกำหนดแนวทางในการประเมิน					
32.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำการประเมินผู้เรียนโดยเน้นการประเมิน กระบวนการพัฒนามากกว่าการประเมินผลสัมฤทธิ์					
33.	ผู้บริหารส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้					
34.	ผู้บริหารจัดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศให้มีความทันสมัย และพร้อมใช้งานอยู่เสมอ					
35.	ผู้บริหารให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอน ยุคดิจิทัล					
36.	ผู้บริหารประชุมชี้แจงจุดเด่นของการสอนที่ใช้เทคโนโลยีและ นวัตกรรมเพื่อให้ครูนำไปปฏิบัติกับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม					

ภาคผนวก ค ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ตาราง 20 ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องแบบสอบถามบทบาทบทบาทของผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

ข้อ	บทบาทของของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัด การเรียนรู้อยุคดิจิทัล	คะแนน			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		ความคิดเห็น					
		ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่					
1	2	3					
ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้							
1	ผู้บริหารวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของ สถานศึกษาเพื่อกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการกำหนด นโยบายในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ในยุคดิจิทัล	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารกำหนดนโยบายที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ของผู้เรียนโดยเน้นให้เกิดทักษะการเรียนรู้ ในยุคดิจิทัล	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารส่งเสริมการจัดอบรมให้ครูวิเคราะห์ และพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมต่อ การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารจัดหลักสูตรการพัฒนาการจัด การเรียนรู้ผ่านเว็บไซต์ ระบบออนไลน์ และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	0	+1	2	0.67	สอดคล้อง
6	ผู้บริหารจัดทำแผนการปฏิบัติการ งาน/ โครงการที่เน้นการนำเทคโนโลยีมาสนับสนุน การพัฒนางาน	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อ	บทบาทของของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัด การเรียนรู้ยุคดิจิทัล	คะแนน			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		ความคิดเห็น					
		ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่					
1	2	3					
7	ผู้บริหารมีการสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่เป็นนวัตกรรมทางเทคโนโลยีของโรงเรียนเพื่อนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล	0	+1	+1	2	0.67	สอดคล้อง
8	ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับการบริหารจัดการที่ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู							
9	ผู้บริหารจัดประชุมชี้แจงการพัฒนาครูและหลักเกณฑ์ในการพัฒนาครูให้พร้อมต่อการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
10	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูอบรมทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
11	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและคอมพิวเตอร์	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
12	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ยอมรับเทคโนโลยีและปรับตัวให้ทันยุคดิจิทัล	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
13	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีไปบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
14	ผู้บริหารจัดแหล่งเรียนรู้ให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อ	บทบาทของของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัด การเรียนรู้ยุคดิจิทัล	คะแนน			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		ความคิดเห็น					
		ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่					
1	2	3					
15	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูเป็นสมาชิกของ ชมรม สมาคมหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้	0	+1	+1	2	0.67	สอดคล้อง
16	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาทักษะ ความสามารถในการสร้างความรู้ ผ่านสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
17	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยี ดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะ การเรียนรู้และทักษะดิจิทัล	0	+1	+1	2	0.67	สอดคล้อง
18	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูสร้างชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ก่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้							
19	ผู้บริหารจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการ จัดการเรียนรู้ เช่น สื่อ เทคโนโลยี อุปกรณ์ ต่าง ๆ	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
20	ผู้บริหารระดมทรัพยากร จัดสรรงบประมาณ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ในยุคดิจิทัล	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
21	ผู้บริหารสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นให้กับครู ที่คิดค้นหรือสร้างนวัตกรรมใหม่ เพื่อใช้ แก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
22	ผู้บริหารจัดให้มีระบบอินเทอร์เน็ตให้ใช้งาน ได้อย่างทั่วถึงใช้งานได้ทุกคน เพื่อการเข้าถึง ข้อมูลที่รวดเร็ว	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อ	บทบาทของของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัด การเรียนรู้ยุคดิจิทัล	คะแนน			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		ความคิดเห็น					
		ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่					
1	2	3					
23	ผู้บริหารจัดสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา ด้วยการสร้างข้อมูลจำนวนมาก เพื่อการค้นคว้าด้วยตนเอง	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
24	ผู้บริหารส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์และ ฝึกปฏิบัติจริง	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
25	ผู้บริหารส่งเสริมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมบูรณาการ เทคโนโลยีสืบค้นและใช้เนื้อหาเป็นฐานสอน ในบริบทที่เป็นจริง	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
26	ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมกระบวนการ เรียนการสอนที่พัฒนาการคิดการตัดสินใจ และทักษะการแก้ปัญหา	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
27	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการพัฒนาสื่อ สร้างความรู้ในการใช้สื่อสารสนเทศ และ เทคโนโลยีหลากหลายในการสืบค้นข้อมูล จากแหล่งข้อมูลในอินเทอร์เน็ต	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
28	ผู้บริหารจัดหาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย สนับสนุนสถานศึกษาให้เป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้ที่ทันสมัย	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
ด้านการตรวจสอบติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้							
29	ผู้บริหารจัดระบบการกำกับ ติดตาม และ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ ICT ของครูและนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อ	บทบาทของของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัด การเรียนรู้ยุคดิจิทัล	คะแนน			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		ความคิดเห็น					
		ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่					
1	2	3					
30	ผู้บริหารประเมินผลการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ ที่หลากหลายและทันสมัย เน้นการสะท้อน ผลการปฏิบัติการ	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
31	ผู้บริหารส่งเสริมการวัดและประเมินผล โดยให้ครูและนักเรียนร่วมกำหนดแนวทาง ในการประเมิน	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
32	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำการประเมินผู้เรียน โดยเน้นการประเมินกระบวนการพัฒนา มากกว่าการประเมินผลสัมฤทธิ์	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
33	ผู้บริหารส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการ ตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล การจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
34	ผู้บริหารจัดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ ให้มีความทันสมัยและพร้อมใช้งานอยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
35	ผู้บริหารให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในการ จัดการเรียนการสอนยุคดิจิทัล	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
36	ผู้บริหารประชุมชี้แจงจุดเด่นของการสอน ที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้ครู นำไปปฏิบัติกับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง

ผลความเชื่อมั่นค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ซึ่งผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น เท่ากับ 1.00

ภาคผนวก ง ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (ค่าความเชื่อมั่น)

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.986	.986	36

Item–Total Statistics

ข้อคำถาม	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item–Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ผู้บริหารวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	148.83	548.557	.803	.986
ผู้บริหารจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	148.93	544.961	.735	.986
ผู้บริหารกำหนดนโยบายที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนโดยเน้นให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	149.03	535.964	.897	.985

ข้อคำถาม	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item–Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ผู้บริหารส่งเสริมการจัดอบรมให้ครูวิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	148.98	528.033	.933	.985
ผู้บริหารจัดหลักสูตรการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ผ่านเว็บไซต์ระบบออนไลน์ และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน	149.13	532.326	.907	.985
ผู้บริหารจัดทำแผนการปฏิบัติการงาน/โครงการที่เน้นการนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการพัฒนางาน	149.03	535.964	.897	.985
ผู้บริหารมีการสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่เป็นนวัตกรรมทางเทคโนโลยีของโรงเรียน เพื่อนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล	149.06	523.789	.959	.985
ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับการบริหารจัดการที่ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา	148.96	527.413	.949	.985
ผู้บริหารจัดประชุมชี้แจงการพัฒนาครูและหลักเกณฑ์ในการพัฒนาครูให้พร้อมต่อการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	148.93	544.961	.735	.986

ข้อคำถาม	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item–Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูอบรม ทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก สถานศึกษา เพื่อการพัฒนาความรู้ อย่างต่อเนื่อง	148.66	544.161	.945	.986
ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีทักษะในการ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและคอมพิวเตอร์	148.66	544.161	.945	.986
ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง ยอมรับเทคโนโลยี และปรับตัวให้ทันยุคดิจิทัล	148.83	548.557	.803	.986
ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยี ไปบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ ได้อย่างได้อย่างเหมาะสม	148.76	540.599	.822	.986
ผู้บริหารจัดแหล่งเรียนรู้ให้ครู ได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน อย่างเพียงพอ	148.96	527.413	.949	.985
ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูเป็นสมาชิก ของชมรม สมาคมหรือหน่วยงาน ที่มีหน้าที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้	149.06	523.789	.959	.985
ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาทักษะ ความสามารถในการสร้างความรู้ ผ่านสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย	148.66	544.161	.945	.986
ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือ ในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และ ทักษะดิจิทัล	148.66	544.161	.945	.986

ข้อคำถาม	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item–Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล	149.06	519.444	.875	.986
ผู้บริหารจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เช่น สื่อ เทคโนโลยี อุปกรณ์ต่าง ๆ	149.16	517.661	.871	.986
ผู้บริหารระดมทรัพยากร จัดสรรงบประมาณ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	149.16	515.178	.919	.985
ผู้บริหารสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นให้กับครูที่คิดค้น หรือสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน	148.46	554.740	.380	.987
ผู้บริหารจัดให้มีระบบอินเทอร์เน็ตให้ใช้งานได้อย่างทั่วถึงใช้งานได้ทุกคนเพื่อการเข้าถึงข้อมูลที่รวดเร็ว	149.26	511.513	.958	.985
ผู้บริหารจัดสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาด้วยการสร้างข้อมูลจำนวนมากเพื่อการค้นคว้าด้วยตนเอง	148.96	528.033	.933	.985
ผู้บริหารส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์และฝึกปฏิบัติจริง	148.76	540.599	.822	.986
ผู้บริหารส่งเสริมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมบูรณาการเทคโนโลยีสืบค้นและใช้เนื้อหาเป็นฐานสอนในบริบทที่เป็นจริง	148.96	528.033	.933	.985

ข้อความ	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item–Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาการคิดการตัดสินใจและทักษะการแก้ปัญหา	148.63	561.482	.212	.987
ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการพัฒนาสื่อสร้างความรู้ในการใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีหลากหลายในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลในอินเทอร์เน็ต	149.06	519.444	.875	.986
ผู้บริหารจัดหาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายสนับสนุนสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ทันสมัย	148.86	531.637	.944	.985
ผู้บริหารจัดระบบการกำกับ ติดตาม และการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ ICT ของครูและนักเรียน	148.86	531.637	.944	.985
ผู้บริหารประเมินผลการเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่หลากหลายและทันสมัย เน้นการสะท้อนผลการปฏิบัติการ	149.03	535.964	.897	.985
ผู้บริหารส่งเสริมการวัดและประเมินผล โดยให้ครูและนักเรียนร่วมกำหนดแนวทางในการประเมิน	149.03	535.551	.767	.986
ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำการประเมินผู้เรียนโดยเน้นการประเมินกระบวนการพัฒนามากกว่าการประเมินผลสัมฤทธิ์	149.13	531.706	.924	.985
ผู้บริหารส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้	148.83	548.144	.590	.986

ข้อคำถาม	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item–Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ผู้บริหารจัดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศให้มีความทันสมัยและพร้อมใช้งานอยู่เสมอ	148.66	549.333	.438	.987
ผู้บริหารให้คำแนะนำช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอนยุคดิจิทัล	148.83	548.557	.803	.986
ผู้บริหารประชุมชี้แจงจุดเด่นของการสอนที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อให้ครูนำไปปฏิบัติกับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม	148.83	548.144	.590	.986

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	วรรมล ปัญญาทิพย์
วัน เดือน ปี เกิด	5 กันยายน 2536
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงใหม่
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2560 คบ.(นาฏศิลป์), มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่.
ที่อยู่ปัจจุบัน	264 หมู่ 3 บ้านลองลือบุญ ตำบลบ้านหนอง อำเภอสอง จังหวัดแพร่ 54120
ผลงานตีพิมพ์	วรรมล ปัญญาทิพย์ (ผู้บรรยาย). (8-10 เมษายน 2565). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่. ใน การประชุมวิชาการระดับนานาชาติและระดับชาติ International and National Teacher Education Conference (INTEC 2022) “Teacher Education in The Next Normal” (หน้า 468-481). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.

